

- 1139 -

B12092

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

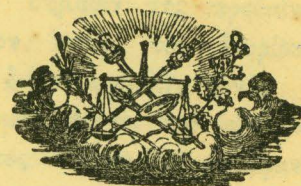
ΤΟΥ

ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ ΜΠΑΧΩΜΗ

ΕΙΣ ΟΣΑ ΚΑΤ' ΑΥΤΟΥ

ΕΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΝ

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

ΣΕΡΓΙΟΥ Χ. ΡΑΦΤΑΝΗ

1860.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

δόμεναι εἰς ἐμὲ αἰτιάσεις, ἐκ μέρους τοῦ Κ. Λισγαρά, ὅστις μὲ ἀνυπόστατα ψεύδη, διατείνεται ὑποστηρίζων, ὅτι ἐγὼ τὸ Ἐθνικὸν τῆς Πατρίδος μου φρόνημα πολεμῶ, καὶ ὅτι μετὰ τοῦ Λασκαράτου συνεμάχησα, γενόμενος ὀπαδὸς καὶ ἀκόλουθος ἐκείνου. Σέβομαι τὴν λευκὴν κόμην τοῦ γέροντος Λισγαρά, καὶ ἀντὶ νὰ ἐξεγερθῶ κατὰ τοῦ Κ. τούτου, τὸν παρατηρῶ μὲ τὸ πρᾶον καὶ ἀνεξίκακον ἐκείνο ὄμμα, εἰς τὸ ὁποῖον εἶδεν οὗτος ἐζωγραφισμένους ἄλλοτε τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ παλμοὺς τῆς καρδίας μου. Ἡ ἀδυναμία του χρήζει συμπαθείας καὶ οἴκτου, ἢ δὲ φιβελλογραφία του τῆς ἐσχάτης περιφρονησεως καὶ ἀποστροφῆς. Χάριν ὅθεν τῆς ἀληθείας καὶ οὐχὶ πρὸς δικαιολόγησίν μου, ἀναγκάζομαι νὰ ἀνασκευάσω τὰ κατ' ἐμοῦ δημοσιευθέντα εἰς τὴν Ἐφημερίδα ἢ φωνὴ τοῦ Ἰονίου καὶ Ῥήγας.

Καταχρωμένη αὕτη τῆς ἀληθοῦς ἀποστολῆς της, μακρὰν τοῦ νὰ φωτίζη τὸν λαόν, μολύνει τὸν τύπον μὲ λοιδωρίας καὶ ὕβρεις, αἱ ὁποῖαι ἐρεθίζουν τὰ πάθη καὶ διαιωνίζουν τὰς ἐκδικήσεις. Προτιμητέα ἦτον ἡ σιωπὴ εἰς τοιαύτας μισητὰς φιβελλογραφίας, εἰς τὰς ὁποίας ὁ ἐκτραχηλισμὸς τῆς ὕβρεως καὶ τοῦ πάθους, καταπνίγει πᾶσαν κοσμίαν καὶ ἀξιοπρεπῆ συζήτησιν. Ἴνα δὲ μὴ παρεξηγηθῇ ἡ ἀδιαφορία μου καὶ νομισθῇ παρὰ τῶν Κυρ. Συντακτῶν ὡς δειλία, καὶ προκαλούμενος πρὸ πάντων, παρ' αὐτῶν εἰς τὸν ἀρ. 20. τῆς ἐφημερίδος των ἵνα ἀπολογηθῶ, ἐνέδωσα ἤδη ὅπως μετὰ θάρρους ἀπαντήσω.

Παρακαλῶ τὸ κοινὸν νὰ μὲ ἀνεχθῇ μὲ ἐκείνην τὴν ὑπομονήν, ἣτις ἀπαιτεῖται εἰς τὴν περίστασιν, καὶ πολλῶ μᾶλλον ἐνῶ πρόκειται νὰ δικάσῃ ἀνθρώπους, περι-

θεβλημένους παρὰ τοῦ λαοῦ μὲ δημόσιον χαρακτῆρα πρὸς ὑποστήριξιν τῶν δικαιωμάτων του—ὅπως ἡ εὐθύνη μὴ πέσῃ ἐπὶ τῶν ἀδιαφορούντων καὶ τῶν μεροληπτικῶν ἐκείνων, οἵτινες ἔνεκα ἀτομικῶν συμπαθειῶν καὶ συμφερόντων θυσιάζουσι τὰ πάτρια εἰς τὰ ἰδιαίτερα. Προσέξατε πρὸς Θεοῦ, ἀνεξάρτητοι πολῖται, καθότι ἐνῶ τοὺς ἀθώους παρηγορεῖ ἡ καθαρὰ συνείδησις ὅτι ἐξεπλήρωσαν μετὰ πατριωτικοῦ ζήλου τὸ πρὸς τοὺς ἐντολεῖς καθήκοντους, καὶ οὐδέποτε τοὺς συνοδεύει ἡ μεταμέλεια—ἐξ ἐναντίας ἡ ἀδίκος πολιτικὴ καταδίκη συνεπιφέρει τὴν ἀδιαφορίαν εἰς τοὺς εὖ φρονούντας, καὶ ἡ Πατρίς τότε γίνεται ἔρμαιον ὀλίγων τινῶν ἰδιοτελῶν ἢ σπουδαρχούντων κερδοσκόπων, οἱ ὁποῖοι θέλουσι νὰ ὑψωθῶσιν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς ὑπολήψεως τῶν ἄλλων. Δὲν ἀπαιτῶ χάριν παρὰ τοῦ κοινοῦ, ἀπαιτῶ δικαιοσύνην εἰς τὰς κρίσεις του, ὡς πρὸς τὰς ἀδίκους προσβολὰς, τὰς ἐπιβούλους συκοφαντίας, αἱ ὁποῖαι ἐνῶ προσβάλλουσι σήμερον ἐμὲ, ἀπειλοῦσιν αὔριον ὁποιοῦνδήποτε πολίτην. Οἱ Κ. Συντάκται μεταχειριζόμενοι τὴν δημοσιογραφίαν ὡς πατρικὴν κληρονομίαν των, ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον αὐτῶν ἐξουσίαν τοῦ νὰ ἐξυλακτοῦν καὶ ὕβρίζουν, ἀλλ' ὄχι καὶ τὴν ἀθώωσιν καὶ δικαίωσιν τοῦ προσβαλλομένου νὰ παραδέχωνται ἐν τῇ ἐφημερίδι των—ἐπεθῶμουν βεβαίως ὡς φιλοπρόδοοι καὶ ἐθνικοὶ, οἱ Κύριοι αὐτοὶ, νὰ μὴν ὑπῆρχε καὶ πιστότηριον ἐπὶ τοῦ Κόσμου, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ καταφεύγῃ ὁ καταδικωμένος πολίτης. Ἀποποιηθέντες νὰ παραδεχθῶσι κατὰ νόμον τοῦλάχιστον, τὰς ἀντιρρήσεις καὶ σκέψεις μου, εἰς ὅσα αὐτοὶ ἐναντίον μου καθ' ἡμέραν χαλκεύουσι, κάμνουσι σινάμα θορόβους, ἐκν εἰς τὸν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Παρατηρητὴν κατέφυγα ἐνίοτε καὶ ἐγὼ διὰ τὰ ὑπερασπισθῶ, συγχίζοντες τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπερασπίσεως ἐκάστου, μὲ τὸ πνεῦμα τῆς ἐφημερίδος ἐκείνης. Διότι κατ' αὐτοὺς προσβολὴ εἶναι, κάθε φωνὴ ὑψουμένη ἐκ μέρους τοῦ πολίτου, θέλοντος νὰ ἀποτεινᾷ τὰς ἀδίκους αἰτιάσεις τῆς φωνῆς τοῦ Ἰονίου, ἧτις ἐπιβάλλει διὰ τῆς ἀρνητικῆς αὐτῆς διαγωγῆς τῆς, ἢ τὴν ἀπόλυτον σιωπὴν του, ἢ τὴν ἐνοχοποιήσιν του, ἐὰν ἐξ ἀνάγκης καταφύγη οὗτος, εἰς ἄλλα ὄργανα δημοσιότητος πρὸς ἀπλήν, μόνην ὑπεράσπισίν του. Ἐπὶ ματαίῳ λοιπὸν οἱ Κ. Συντάκται φωνασκοῦσι, περιμένοντες ἀπὸ τὸν Παρατηρητὴν νὰ τοῖς δώσῃ τὴν ἀπόδειξιν ὅτι τὸ ἄρθρον αὐτῶν «πρότασις δραπέτευσις καὶ ἐπιστολὴ τοῦ Κ. Μπαχώμη» εἶναι αἰσγρά καὶ ἐπιβουλος συκοφαντία, ὡς νὰ μὴν ἤμην ἐγὼ ὁ γράφων εἰς τὸν Παρατηρητὴν, καὶ οὐχὶ ὁ Παρατηρητὴς, ὁ ἐμπνεόμενος καὶ ἀπὸ ἄλλας πηγὰς καὶ γράφων ὑπὲρ ἐμοῦ. Δὲν ὑπάρχει Κύριοι, ἠθικὸς δεσμὸς μεταξὺ ἀνεξαρτήτου πολίτου καὶ ἑτεροδόξου ἐφημερίδος εἰς τὰς Ῥιζοσπαστικὰς ἀρχάς μου. Ἐπὶ ματαίῳ πασχίζετε νὰ τυφλώσετε τὸν λαόν, προσπαθοῦντες νὰ καταδειξήτε ὅτι ὁ καταφεύγων πρὸς ὑπεράσπισίν του εἰς μίαν ἐφημερίδα, εἶναι καὶ ὁ πρόμαχος αὐτῆς, καὶ ὑπεύθυνος εἰς ὅσα αὐτὴ δημοσιεύει.

Ἄν ὁ Παρατηρητὴς ἀνέμιξε δύο ὀνόματα Ριζοσπαστῶν μετὰ τοῦ Κυρίου Λασκαράτου, ἢ μπορεῖ περιποιητικῶς φερομένη ἡ ἐφημερίς αὐτῆ, νὰ προσφέρῃ τὰς συμπαιθείας τῆς εἰς τὸν Κύριον αὐτόν. Δὲν συγχωρεῖται ὅμως ποτὲ εἰς κανένα Δημοσιογράφον, οἰουδήποτε χρώ-

ματος ἢ οἰασδήποτε σημαίας, νὰ συνδέῃ χάριν ὑπερασπίσεως, ἄνδρα, τὴν ἐθνικὴν ἀποστολὴν τοῦ ἀντιπροσώπου περιβέβλημένον, μὲ τὸν συγγραφέα τοῦ Λύχνου, τὸν ὁποῖον ποτὲ ἀνὰ χεῖράς μου δὲν ἔλαβα διὰ νὰ σκοτίσω τὴν διανοίαν μου, ὡς πρὸς τὰς θρησκευτικὰς μου πεποιθήσεις, αἱ ὁποῖαι συνάμα εἶναι καὶ αἱ πεποιθήσεις τοῦ Ἔθνους μου, στηριζομένου εἰς τὴν μεγάλην Λυχνίαν τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς ἡμῶν Πίστεως.

Τί δὲ νὰ εἶπω εἰς τοὺς κυρίους συντάκτας τῆς φωνῆς τοῦ Ἰονίου καὶ Ῥήγα οἵτινες εἰς τὸν ἀρ. 25 ἐκέλευσαν εἰς τὴν βαθεῖαν λύπην των βλέποντες τοὺς Κ.Κ. Μπαχώμη καὶ Δομενεγιάννην, ἐφελχύσαντας τὰς συμπαιθείας τοῦ ἐνθὺν μαινομένου κατὰ τοῦ Ῥιζοσπαστισμοῦ καὶ τῶν ριζοσπαστῶν Παρατηρητῶν ἀνὰ τίθενται παρὰ τοῦ μισθάρνου τούτου «ὄργανου ὑπὸ τὴν αὐτὴν μεθ' ἐνός Λασκαράτου γραμμὴν ὑπερασπίσεως καὶ ἐπαίνου;

Ἄν εὐλακρῆς ἢ ἐξομολόγησις τῆς βαθείας λύπης των, ἐρωτῶμεν αὐτούς· διατί τοσαύτη συγκίνησις καὶ βαθεῖα λύπη ὑπὲρ τοῦ παρ' αὐτῶν καταδιωκομένου Μπαχώμη; Ἄρα μὴ τυχὸν θρησκευτικῶς ἀπεπλανήθη; Ἄλλ' ἐδῶ οἱ ἐξυβρισταί μου αὐτοχειροτονοῦνται. Ηουτίφικες καὶ Πάπαι διὰ νὰ μὲ κρίνωσιν ὡς πρὸς τὰς θρησκευτικὰς μου πεποιθήσεις· ἐγὼ ὅμως οὐδέποτε ὑπὲρβα ὀπαδὸς ἢ θιασώτης τοῦ Κ. Λασκαράτου ἂν ἀφ' ἑτέρου ἢ βαθεῖα λύπη των ἀποβλέπει τὸν πολιτικὸν μου χαρακτήρα, τότε ἢ πρὸς ἐμὲ συμπαιθείων, δεικνύει ὅτι ἀναγνωρίζουσιν εἰς ἐμὲ, τὸν ἀκέραιον

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τίσθη ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τῆς ἐμπνεύσεως καὶ τῆς Πίστεως.
 Σεμνυόμενος ὅτι ἀντιπροσωπεύω τὰ ἐθνικὰ συμ-
 φέροντα τοῦ λαοῦ τούτου, συζῶ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ
 στερροῦ θρησκευτικοῦ ἐκείνου ἐδάφους, ἐκ τοῦ ὁποίου δὲν
 δύνανται νὰ μᾶς ἀποπλανήσωσιν οὔτε βιβλικαὶ Ἑται-
 ρίαι, οὔτε τὰ δόλια τεχνάσματα πολυμόρφου γλώσσης
 Προπαγάνδων, τὰ μελίζοντα τὰ πικρὰ χεῖλη τῶν ἀνα-
 δεχθέντων τὴν ἀναμόρφωσιν τῆς θείας ἡμῶν Θρησκείας.
 Τὰ σατανικὰ αὐτῶν ἔργα, εἶναι ἄνοστα ἀποκυήματα
 προγενεστέρων ἄλλων, τὰ ὁποῖα ἐναυάγησαν εἰς τὴν
 γένεσίν των. Τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα εἶναι ἐναποτα-
 μευμένα εἰς τὴν Ἐθνικὴν συνείδησιν, οὔτε δύναται ἀ-
 σκέπτως τις νὰ τὰ ἐγγίση, χωρὶς ἀπ' εὐθείας καὶ ἐμ-
 μέσως νὰ συνταράξη τὴν Ἑλληνικὴν κοινωσίαν. Αὕτη
 διὰ τῆς ἐνότητος τῆς πίστεως τῆς αἰσθάνεται τὴν ἐ-
 θνικὴν τῆς ἐνότητα—ἐβάδισε πάντοτε μεταξὺ δύο ἀγία-
 στηρίων, ἐκείνου τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος—
 εἶναι φιλοπρόδος καὶ φιλελεύθερος, καθότι εἶναι θρη-
 σκευτικὴ—δὲν ἀπέκαμεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν δακρύων τῆς
 δουλείας τῆς, ζητοῦσα τὴν ἐλευθερίαν τῆς καὶ ἐπιδιώκουσα
 τὴν ἀνάπλασίν τῆς, ὅχι διὰ τῆς ἀσεβείας, ἢ ὁποῖα χαυ-
 νώνει τὴν καρδίαν, φέρουσα τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀρ-
 νησιν τοῦ πατριωτισμοῦ, διὰ τῆς ἀρνήσεως τῶν αἰσθη-
 μάτων τὰ ὁποῖα ἐμπνέει ἡ Θρησκεία—ἀλλὰ θερμαί-
 νουσα τὸ ἠθικὸν θάρρος τῆς διὰ τῆς λατρείας τῆς πρὸς
 τὴν Ὁρθόδοξον αὐτῆς Πίστιν, ἣτις ἔχει βαθμίδας τῆς
 δεκαοκτῶ Αἰώνων ὑπαρξίν, καὶ ἐπὶ ἐκάστης αὐτῆς ἴστα-
 ται, ὁ Λόγος, ἡ Πρόδος, ἡ Δικαιοσύνη, ἡ Ἐλευθερία.
 Ἄλλ' οἱ Κ. Συντάκται Λομβάρδος καὶ Βερούκιος θέλον-

τες νὰ ἀπαλλαχθῶσιν ἀπὸ τοὺς πολιτικοὺς ἀντιπάλους,
 των, καὶ δι' ἐνός κτυπήματος πολλὰ νὰ ἐπιφέρωσι τραύμα-
 τα, δὲν ἐδίδασαν νὰ περιπλέξωσι μετὰ τοῦ Λασκαράτου
 τὸ ὄνομα τοῦ Μπαχώμη, τὸν ὁποῖον χάριν ἴσως μετριοπα-
 θείας δὲν ἀπεκάλεσαν εἰσέτι Εἰδωλολάτρην, Ἀρειανὸν καὶ
 Μουφτὴν, μὴ θέλοντες μὲ λίαν ὑπερβολικὰς αἰτιάσεις
 νὰ ἐπιβαρύνωσι τὸ ἐπιθετολόγιον τῆς ὕβρεως. Εἰς
 ταύτην, οἱ Κύρ. Συντάκται, καθὸ προοδευτικοὶ ἄνδρες,
 κατώρθωσαν νὰ δώσωσι πολιτικὴν μορφήν καὶ θρησκευ-
 τικὸν χαρακτῆρα, διὰ νὰ καταστήσωσιν ἀπνηστεράν
 τὴν κατ' ἐμοῦ καταδίωξιν, διὰ τὸ καλὸν τάχα τοῦ τά-
 που καὶ πρὸς θριάμβον τῶν φιλελευθέρων ἰδεῶν των,
 κηρύττοντες ὅτι ἐγὼ διὰ νὰ πολεμήσω τὸν Κ. Λομ-
 βάρδον, συνεμάχησα μετὰ τοῦ Κ. Λασκαράτου καὶ εἶ-
 μαι ὁπαδὸς καὶ θιασώτης οὗτοῦ.

Ἄφου δὲν ἐχορέσθησαν εἰς τὰς κατ' ἐμοῦ ὕβρεις,
 συνδαυλίζουσι τὰ θρησκευτικὰ πάθη, ἀντιτάττοντες εἰς τὰ
 κηρύγματα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀγά-
 πης, τὰς ὑπονοίας, τὰς διαβολὰς, τὰς συκοφαντίας καὶ
 τὰς μυσαρὰς σκευωρίας τῶν ἀναρχικῶν ἐκείνων ἐποχῶν,
 εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἀοπλος ἀθώοτης κατεπνίγετο ἐνώπιον
 τοῦ θριάμβου τῆς ἐστεφανωμένης ἀγυρτείας. Αὐτακα-
 λούμενοι σεῖς οἱ ἄνθρωποι τῆς προόδου, ἀνήκετε πραγ-
 ματικῶς διὰ τῶν πράξεών σας, εἰς τὰς ἐποχὰς ἐκεί-
 νας τοῦ σκότους, κατὰ τὰς ὁποίας ἐκόπτοντο αἱ χεῖρες
 τῶν μὲν καὶ τῶν δὲ, ἐπὶ προφάσει ὅτι ἤγγισαν διὰ τῆς
 ἀφῆς αἰρετικῶν τινῶν· αἱ δὲ αἱματωμένοι ἀλύσεις τῶν
 ἀθῶων θυμάτων ἐσεῖοντο εἰς τὰς χεῖρας ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι
 ψάλλοντες ἱεροῦς ὕμνους μετεσχημάτιζον τὴν πίστιν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

εις ὄργανον ἀτομικῶν, παθῶν, σύροντες τοὺς ἐχθροὺς τῶν εἰς τὸν πέλεκυν τῶν φλάρων τῆς Ἱεροκρισίας, ἐπὶ προφάσει ἀπιστίας καὶ ἀσεβείας, ἐπιχαίροντες εἰς τὴν κραιπάλῃν τοῦ αἵματος, τὴν ὁποίαν προσέφερον ὡς ἀγνὴν θυσίαν, πρὸς τὸν Θεὸν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἠθικῆς προόδου. Ἄν ἐφ' ἀντάσθητε νὰ ἐπαναφέρητε εἰς τὰς ἡμέρας μας, τὰ ἀτοπήματα καὶ τὰς ἀποπλανήσεις τοῦ καιροῦ ἐκείνου, ὑποκινῶντες καὶ ἐρεθίζοντες ἐναντίον μου διὰ πάσης σκευωρίας τὸν αἰσθαντικὸν λαὸν τῆς Ζακύνθου, ὅτι ἐγὼ συνεμάχησα μετὰ τοῦ Λασκαράτου, σὰς ἐπαναλαμβάνω ὅτι ματαιοπονεῖτε. Τὰ ξενικά αὐτὰ λείψανα βαρβάρων ἐποχῶν δὲν ἐπιτυγχάνουσιν εἰς Ἑλληνικὴν γῆν. Εἶναι ἀλλότρια καὶ ξένα εἰς τὰ ἥπια καὶ χρηστὰ ἦθη τῆς κοινωρίας τῆς—εἰς τὴν γλυκύτητα τῶν οἰκογενειακῶν σχέσεων τῆς—εἰς τὸ βαθύ τῆς αἴσθημα πρὸς τὴν δικαιοσύνην, χάριν τῆς ἐπιρροῆς τῆς Ἀνατολικῆς Πίστεώς μας, ἡ ὁποία κατὰ τὸ ῥητὸν τοῦ νέου αὐτῆς Διδασκάλου Οἰκονόμου »διαβαίνει τὸν χεῖμα ῥρόν τῶν αἰώνων, ἀπέχουσα ἐπίσης »καὶ τῶν καταχρήσεων, καὶ τῆς ἐξουσίας, »καὶ τῶν παρεκτροπῶν τῆς θρησκευτικῆς ἀναρχίας.» Τί νὰ ἀντιτάξω λοιπὸν εἰς τὰ ἐπινοήματα αὐτὰ τῆς κακίας; Τὸ ἄτομον τὸ ὁποῖον εἰς τὰς πολιτικὰς του διενέξεις, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐλευθερίας, θέτει ὡς κανόνα τὴν ἀδικίαν—ἀντικαθιστὰ τὸν ἐγωϊσμόν καὶ τὰ πάθη εἰς τὴν δικαιοσύνην, τὸ τοιοῦτον, εἶναι ἐχθρὸς πάσης κοινωρίας, ἡ ὁποία διὰ τῆς δικαιοσύνης ἐκτείνεται, ἀνυψοῦται καὶ ἀνευρίσκει τὴν ἀλήθειαν, καὶ

δι' αὐτῆς ἐκτελεῖ τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα τοῦ Πατριωτισμοῦ συμφέροντα.

Τίς ποτὲ ἤθελε μᾶς εἰπῆ ὅτι εἰς τὸ ἅγιον ἔδαφος τῆς Ἑλληνικῆς ἡμῶν ἀναπλάσεως, ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ ὁ ῥιζοσπαστισμὸς ὡς μικρὰ καὶ οὔτως ἀκτινοβολή τοῦ Ἑλληνισμοῦ, προβαίνει νὰ κοσμήσῃ μετὰ τὰς ἀρετὰς ἐκείνου, τὸν ἀρτιγενῆ πολιτικὸν βίον μας, δίδων εἰς τὸ ἀπλοῦν τῆς Ἐθνικότητος αἴσθημα, τὸ ὕψος θρησκευτικῆς πεποιοτήσεως, ἐχούσης δόγματι τὴν ἀρετὴν, μέσα τῆς τὰ ἠθικὰ μέσα, τὰ πηγάζοντα ἐκ τῆς γλυκύτητος τοῦ ἠθικοῦ δεσμοῦ τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία καὶ μόνη συναισθάνεται καὶ ἐννοεῖ τὴν ὑψηλὴν χρῆσιν τῆς ἐλευθερίας— Τίς ἤθελε μᾶς εἰπῆ ὅτι εἰς τὸ ἔδαφος τοῦτο, ἐπέπρωτο νὰ μεταφέρετε τὴν δεσποτείαν τοῦ ἐγωϊσμοῦ σας, μετρῶντες τὴν φιλογένειαν καὶ πατριωτισμὸν τοῦ μὲν καὶ τοῦ δέ, κατὰ τὴν ἀφοσίωσίν του πρὸς ὑμᾶς, διεκδικούμενοι τὰ ἀτομικά σας πάθη, ἐν ὀνόματι τοῦ πατριωτισμοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ ἀπέραντος Ναὸς μόνον ὑμᾶς καὶ τοὺς ἀφωσιωμένους σας νὰ περικλείῃ;

Πρὸς σὰς δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἀπολογηθῶ περὶ τῶν θρησκευτικῶν μου πεποιοτήσεων. Δὲν εἶμαι ἀρτιγενῆς εἰς τὴν κοινωρίαν μου. Ἐγῆρασα καὶ συνεβίωσα μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ τούτου λοῦ, ὅστις ἐπειδὴ εἶναι ἀγνὸς ἀπέναντι τῆς ἀρετῆς, εἶναι καὶ ἀμνησίκακος—καὶ δίκαιος—καὶ ἀνεξάρτητος· διὸ καὶ πρὸς τοῦτον μόνον ἀποτείνομαι.

Καθὰ δὲ ἀφορᾷ τὸ πολιτικὸν μέρος τῆς προσαπτομένης κατ' ἐμοῦ κατηγορίας, ὑπὸ τῶν Κυρ. Συντακτῶν τῆς φωνῆς τοῦ Ἰονίου καὶ Ῥήγα Λομβάρδου καὶ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

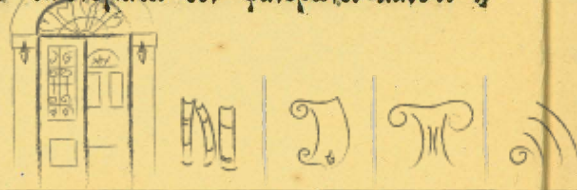

Βερυκίου, προβαίνω ήδη εις την ανασκευήν των ὄσων ἐδημοσίευσαν ὑπ' ἀρ. 15. ἐν τῷ ἄρθρῳ «ἠπρότασις, δραπέτευσίς καὶ ἐπιστολή τοῦ Κ. Μπαχώμη».

Ἦδυνεν ὄρος καὶ ἔτεκε μῦθ. «Ἐκοιλοπόνα, μετὰ ἀγωνίας καὶ πόνου, ἡ εὐφροιά τοῦ Κ. Λομβάρδου καὶ ἐγέννησε τὴν δραπέτευσιν τοῦ Μπαχώμη. Καὶ ἐνῶ ὀκτῶ ἀντιπρόσωποι Ζακύνθιοι, ἐξ Κεφαλλήνης, δύο Ἰθακήσιοι, εἰς Λευκάδιος καὶ δύο Κερκυραῖοι δὲν ἐλάμβανον μέρος εἰς τὰς συνεδριάσεις—μόνος ὁ Μπαχώμησ ἔσφαλλεν εἰς τὸ ὁμοούσιον Λομβάρδου καὶ Βερυκίου. Οἱ Κύριοι οὗτοι, διὰ χαριτολογίας οἰκείας εἰς τοιοῦτους ἀνδρας, ἀπεκάλεσαν ὁμοίον των ἀνθρωπον εἰς αἰσθήματα καὶ φρονήματα ἡ ἀντιπρόσωπος 13. Κύριε ἐλέησον! Τοὺς δεκαενεὰ νὰ τοὺς κάμουν δεκατρεῖς!!! Μεγάλῃ ἱκανότης! Θαῦμα μέγα! Ζήτω ὁ θαυματουργὸς Λομβάρδος καὶ ἡ βεβήλωσις τῆς Δημοσιογραφίας!!!...»

Ἡ δραπέτευσίς τοῦ Κ. Μπαχώμη ἔγινε τόσον δραμαίως, λέγει ἡ φωνὴ τοῦ Ἰονίου, ὥστε ἀφησε τὸ ἐπανωφόριόν του εἰς τὴν αἴθουσαν. Πότε συνέβη τοῦτο; περὶ τὰς ὥρας 5 I[2 ἢ τὰς 6. μ. μ. τῆς 13|25 φεβρουαρίου 1860. Ὁ κύριος Μπαχώμησ, λέγει, συνεπλήρωνε τὸν ἀριθμὸν 22, ἀρα ἡ εὐθύνη εἰς τὸν δραπέτευσαντα κύριον Μπαχώμην. Πόθεν ἐξάγει τοῦτο ἡ φωνὴ τοῦ Ἰονίου; Ἴσως ἀπὸ τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ καὶ ὀνοματοκλησίαν; ἀλλ' ἡ Νέα Ἐποχὴ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 92 φύλλον τῆς, εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν πρακτικῶν ἐκείνης τῆς ἡμέρας λέγει, ὅτι ἀφοῦ ὁ κύριος Δάνδολος διαμαρτυρηθεὶς ἐξῆλθε τοῦ βουλευτηρίου, διάφοροι βουλευταὶ ἐξῆλθον, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα δὲν φανερῶναι καθότι ἡ

Γραμματεία δὲν τὰ ἐσημείωσε. Καὶ ἀν τοῦτο λέγει ἡ Νέα Ἐποχὴ, τῆς ὁποίας συντάκτης εἶναι ὁ κύριος Θεόδωρος Κλαδάς, ὁ ὑπογραμματεὺς τῆς Βουλῆς, πρέπει νὰ τὸ παραδεχθῶμεν καὶ ὡς ἐπίσημον· ἀλλ' ἴσως εἶπη ὁ Κύριος Λομβάρδος ἢ ἄλλος τις ἢ ὀνοματοκλησία ἔγινεν; ἀλλ' ἀν αὕτη ἔγινεν ἤθελε σημειωθῆ εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀπόντων. Καὶ ὁ κύριος Κλαδάς, καὶ τοι φίλος τοῦ Κ. Λομβάρδου, λέγει ὅτι δὲν ἐσημείωσε τὰ ὀνόματα, καὶ ἀκολούθως ὅτι ὀνοματοκλησία δὲν ἔγινε. Πῶς λοιπὸν ἡ φωνὴ τοῦ Ἰονίου διατείνεται ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν ὅπου ἐγὼ ἐξῆλθον ἦσαν 22 βουλευταὶ εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ὅτι ἡ ἀπουσία μου παρέλυε τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς ἐκείνης τῆς ἡμέρας; πόθεν ἐξάγει τοῦτο; ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀπομεινάντων; Δὲν δύναται νὰ ἔχη κανένα κύρος ἐπειδὴ προέρχεται ἀπὸ ἐνδιαφερόμενα ἄτομα· ἀπὸ ἐκείνην τῶν ἀπόντων; ἀλλ' αὐτοὶ ἀφοῦ δὲν ἦσαν εἰς τὴν Βουλὴν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν των ἀγνοοῦσι τὸ τί ἔτρεξεν. Καὶ μόνον ὅπου ἐγὼ παραδέχομαι ὅτι καὶ μετὰ τῶν ἀπομεινάντων, καὶ μετὰ τῶν ἀναχωρησάντων εὐρίσκονται πολλότατοι οἱ ὅποιοι περὶ πολλοῦ ποιούμενοι τὴν ὑπόληψίν των καὶ τὸν ἀκέραιον χαρακτῆρα των, δὲν θέλουσιν ἀποποιηθῆ νὰ φανερῶσσι τὴν ἀλήθειαν· ἵνα εὐρωμεν ὁμως αὐτὴν καὶ ὁ καθείς πεισθῆ ἐνδομύχως, πρέπει νὰ προστρέξωμεν ὄχι εἰς ὅτι λέγει ἕκαστος, διότι δύναται νὰ παραμορφώσῃ τὰ γεγονότα κατὰ τὴν ἀρεσκείαν του, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν που ὁποῖον προτίθεται, ἀλλὰ εἰς τὰ πράγματα καὶ εἰς τὴν πιθανότητα. Τί φανερῶναι τὰ πράγματα; ὅτι ὁ ἀριθμὸς ἐξέλει

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

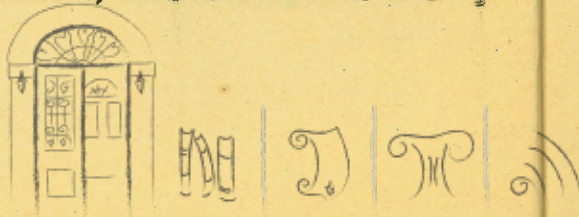
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

φεν. Ποῖος ὁ ὕστερος ἐξῆλθε, ἀγνοεῖται—τούλάχιστον ἀπὸ ἐμὲ ὅστις δι' ὀλίγην στιγμήν ἐξῆλθον τῆς αἰθούσης τῶν συζητήσεων πρὸς ἀποχαιρετισμὸν τοῦ ἀναχωροῦντος Κυρ. Μεταξᾶ. Ἄλλ' ὁ Κύρ. Λομβάρδος εἰς τὴν ἐφημερίδα του λέγει. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Κυρ. Μπαχώμη, ὁ ἀριθμὸς ἐξέλειψεν, προκύπτει αὐτὸ ἀπὸ τὴν ὀνοματοκλησίαν· ἀλλ' ἀφοῦ ὁ Κύρ. Κλαδάς, εἰς τὴν Νέαν Ἐποχὴν λέγει ὅτι δὲν ἐσημείωσε τὰ ὀνόματα, ἔπεται ὅτι δὲν ἐγένε ὀνοματοκλησία, καὶ ἀκολούθως μὲ ὄλον τὸ σέβας ὅπου ἔχω εἰς τὴν τιμότητα τῶν Κυρ. Συντακτῶν τῆς φωνῆς τοῦ Ἰονίου, δὲν δύναμαι νὰ πιστεύσω, οὔτε ἐγὼ, οὔτε κανεῖς, ὅτι αὐτοὶ λέγουν τὴν ἀλήθειαν, πολὺ περισσότερον ἐνῶ ἐνδιαφέρονται εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα καὶ καθὸ Βουλευταί, καὶ καθὸ καταφερόμενοι προσωπικῶς κατ' ἐμοῦ. Ἄλλ' ἔστω ἐγὼ παραδέχομαι διὰ μίαν στιγμήν ὅτι ὀνοματοκλησία ἐγένε καὶ ὅτι ἔνεκα ἐμοῦ ἐξέλειψεν ὁ ἀριθμὸς. Τὴν στιγμήν ὅμως κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἐξερχόμεν τῆς αἰθούσης τῶν συζητήσεων καὶ εἰσερχόμεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ψηφοφθριῶν ὁ Κύρ. Λομβάρδος συνδιελέγετο μετὰ τοῦ Κυρ. Μεταξᾶ καὶ μετ' ὀλίγον ἀποχαιρέτησας αὐτὸν εἰσῆρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συζητήσεων. Πότε λοιπὸν δύναται νὰ στοχασθῆ τις ὅτι ἐγένεν ἡ ὀνοματοκλησία; ἐὰν εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου, ἐπανερχόμενος ὁ Κύρ. Λομβάρδος, ἔπρεπε νὰ συμπληρωθῆ ὁ ἀριθμὸς, ἄλλως πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ἀριθμὸς δὲν ἦτον καὶ πρὶν ὅτε ὁ Κύριος Λομβάρδος ἔμενε συνδιαλεγόμενος μετὰ τοῦ Κυρίου Μεταξᾶ, καὶ ἀκολούθως, ὅτι ἡ ἀπουσία του ἦτον ἡ αἰ-

τία τῆς παραλύσεως τῆς Βουλῆς. Αὐτὸ εἶναι τὸ λογικὸν συμπέρασμα, ἂν δὲν θέλωμεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Κύρ. Λομβάρδος, μετὰ εἰς τὰ ἄλλα προτερήματά του, ἔχει καὶ ἐκεῖνο νὰ ἦναι ὁ πανταχοῦ παρῶν, νὰ ἦναι μέσα καὶ ἔξω.

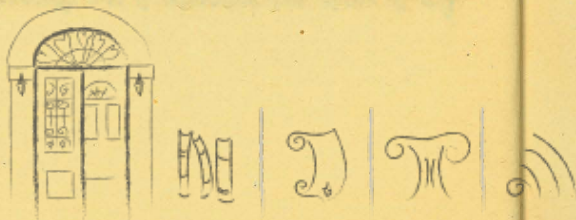
Ὅτι δὲ πρὸς ἀπλοῦν ἀποχαιρετισμὸν τοῦ Κυρίου Μεταξᾶ, ἐξῆλθον τῆς αἰθούσης, ἐκτὸς τῆς μαρτυρίας τοῦ ἰδίου Κυρ. Μεταξᾶ, καὶ τοῦ Κυρ. Δημητρίου Μακρῆ, ὅστις μὲ ἐπροσκάλεσε ἐπίτηδες, τρανωτέραν ἀπόδειξιν δὲν δύναμαι νὰ προσφέρω, παρ' ὅτι ἐγὼ ἐγκατάλειψα καὶ τὸ ἐπανωφόριόν μου, ὡς ἡ φωνὴ ἀληθῶς λέγει, καὶ τὸν πῖλόν μου, τὸν ὁποῖον βεβαίως δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ, διότι ἦτον εἰς τὸ κοίλωμα τοῦ τοίχους, καὶ διότι δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ γνωρίσῃ ὅτι ἦτον τὸ ἰδικόν μου, ἀφοῦ πρὸ πολλοῦ αἱ σχέσεις μας διερρήχθησαν. Καὶ πῶς δύναται νὰ ἀναιρέσῃ ὁ Κύρ. Λομβάρδος ἢ κανεῖς ἄλλος, ὅτι τὴν κυριακὴν ἡμῶν εἰς τὴν Βουλὴν, καὶ ὅτι κατὰ τὴν δευτέραν ὀνοματοκλησίαν τῆς δευτέρας ἡμῶν ὡσαύτως εἰς τὴν Βουλὴν; ὅποιος θέλει νὰ λάβῃ θετικὰς πληροφορίας περὶ τούτου, ἄς ἔλθῃ νὰ ἴδῃ εἰς τὰς ἐπισήμους σημειώσεις τοῦ Γραμματέως τῆς Βουλῆς, τὰς ὁποίας ἔχω ἀνά χεῖρας, τὸ ὄνομά μου σημειωμένον μετὰ τῶν παρόντων. Θέλει δὲ πεισθεῖ ἐκ τούτου ὅτι ἀφοῦ τὴν κυριακὴν καὶ τὴν δευτέραν ἡμῶν εἰς τὴν Βουλὴν, δὲν εἶναι πιστευτὸν ὅτι ἐγὼ ἐδραπέτευσα τὸ σάββατον ἀφοῦ λοιπὸν οὔτε πρόθεσις δραπέτευσως ἦτον εἰς ἐμὲ, οὔτε δραπέτευσις ἔλαβε χώραν, διότι χωρὶς ἐπανωφόριον καὶ χωρὶς πῖλον δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐξέλθω τοῦ βουλευτηρίου, μάλιστα περὶ τὸ δεῖλι τόσο

ψυχρᾶς ἡμέρας, ὡς ἦτον ἐκείνη τοῦ σαββάτου, τί πρέπει νὰ ὑποθέσῃ τις; ὅτι, ὅσον ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου ἀναφέρῃ ἢ φωνὴ τοῦ Ἰονίου, εἶναι φανερά συκοφαντία, καὶ ἀθέμιτος διαγωγὴ, ἵνα διὰ τοῦ μέσου τούτου φθάσῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἤμην εἷς τῶν 13, καὶ ἵνα λάβῃ τὴν δυσάρεστον εὐχαρίστησιν νὰ τὸ ἀκούσῃ ἐπαναλαμβάνόμενον ἀπὸ κἀνένα κακόβουλον ἢ φθονερόν καὶ πιστεύσῃ οὕτω ὅτι κάθε τι τὸ ὁποῖον λέγεται παρὰ τῆς φωνῆς τοῦ Ἰονίου εἶναι καὶ πιστευστὸν καὶ ἐπαινετὸν. Ὁ Μπαχώμης παρέλυσεν τὴν Βουλὴν, λέγει ἡ φωνὴ τοῦ Ἰονίου, διὰ τῆς ἀπουσίας του. Ἄλλὰ πρὸς Θεοῦ, διὰ ποίαν ἡμέραν ἐννοεῖ; Ἴσως διὰ τὸ ἑσπέρας τοῦ Σαββάτου; ἀρκούντως ἀνεπτύξαμεν ἀνωτέρω ὅτι δὲν ἤμουν ἐγὼ ὁ παραλύων τὴν βουλὴν. Διὰ τὴν κυριακὴν; ἀλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν μόλις συνήλθομεν 16 ἢ 17, καὶ ἀκολούθως ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τοῦ ἀριθμοῦ συνεδρίασις δὲν ἐδύνατο νὰ γίνῃ πολὺ περισσότερον ὁποῦ ἕνεκα τῆς ἀποποιήσεως τοῦ προέδρου, ἵνα παρευρεθῇ ὁ ἀντιπρόεδρος δὲν ἐδύνατο νὰ συγκαλέσῃ συνεδρίασιν μὴ προαποφασισμένην, καθὼ ἀντιβαίνουσαν εἰς τὸν κανονισμόν. Τὴν πρωίαν τῆς 15[27 φεβρουαρίου; ἀλλ' εἰς τὴν πρώτην ὀνοματοκλησίαν δὲν ἦτον παρὰ 17. Ἴσως εἰς τὴν δευτέραν εἰς τὰς ὥρας 11 1[2; ἀλλὰ τότε μ' ὄλον ὁποῦ εἴμεθα εἴκοσι καὶ εἷς κἀνείς ἄλλος ἐνεφανίσθη, ἂν καὶ ὁ Ἄνεμογιάννης ἔτρεχεν ἔνθεν κακίθεν ὅπως σαγηνεύσῃ καὶ φέρῃ κἀνέναν ἀπὸ τοὺς ἀπόντας. Ὁ κύριος Σούνδιας φθάσας μετ' ἐμοῦ ἕως εἰς τὸ ἀνώτατον συμβούλιον ἕνεκα τῆς ἀσθενείας του δὲν ἐδυνήθη νὰ προχωρήσῃ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον του

κατὰ διαταγὴν τοῦ κυρίου Τυπάλδου Πρετεντέρῃ ἱατροῦ του. Ἡ πίστις τὴν ὁποίαν ἐπαρβήσασεν ἀρκούντως τὸν δικαιολογεῖ. Πῶς ἀκολούθως ἐπαρβήσασθη εἰς τὰς δύο ὀνοματοκλησίας, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον τόπον ἔπειτα ἀπὸ τὰς 4. μ. μ. ἀφοῦ ἐγὼ ἐνεχείρησα τὴν διαμαρτύρησίν μου εἰς τὸν γραμματέα κύριον Λούζην, καὶ πῶς ἄλλοι ἀντ' αὐτοῦ (ὁ κύριος Βεντούρας) ἔλειψαν, ὥστε καὶ μετὰ τοῦ κυρίου Σούνδια συνεπληρωτο μόνον ὁ ἀριθμὸς 20, εἶναι ζήτημα δι' ἐμὲ ἔχοντα μεγάλην πίστιν εἰς τὴν τιμότητα τοῦ κυρίου Σούνδια καὶ εἰς τὴν ἑνορχον πίστιν τοῦ κυρίου Τυπάλδου. Εἰς τὰς ἀκολούθους ὀνοματοκλησίας ὁ κύριος Σούνδιας φαίνεται ἀσθενὴς καὶ ποτὲ ὁ ἀριθμὸς δὲν ὑπερέβη τοὺς 20, ὡς κατεστένετο ἀδύνατον νὰ συμπληρωθῇ νόμιμος ἀριθμὸς μετ' ἐμοῦ μόνου. Ἀπὸ τὴν λεπτομερῆ ταύτην ἔκθεσιν ἀριδῆλως προκύπτει ὅτι οὔτε ἐγὼ ἤμην ὁ 13. οὔτε ἡ ἀπουσία μου παρέλυε τὴν βουλὴν καὶ ὅτι εἰς τὰ μεγάλα καὶ τόσα καλὰ ὁποῦ ἡ φωνὴ τοῦ Ἰονίου διατείνεται ὅτι ἤθελε κάμη ἢ Βουλὴ εἰς τὰς δύο τελευταίας ἡμέρας, δὲν ἦτον παρὰ εἴκοσι μόνον Βουλευταί, οἱ ὁποῖοι ἐδύνατο νὰ συμπράξωσι μετὰ τῶν κυρίων Λομβάρδου καὶ Βερικίου καὶ ὡς ἐκ τούτου πρέπει νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἢ τὸ ἀντικείμενον ἦτον ἀσήμαντον, μηδεμιᾶς βαρύτητος ἢ ὅτι βεβαρυμένοι οἱ Βουλευταί ἀπὸ τὰς ματαίας συζητήσεις, καὶ ἀπὸ τὴν τρίμηνον χρονοτριβὴν, ὠλιγοροῦσαν εἰς τοὺς ἔκτενεις λόγους τῶν Κυρίων τούτων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠχοῦσαν πλέον εὐχαρίστως εἰς τὰ ὦτα τῶν Βουλευτῶν, προτιμώντων τὴν οἰκείαν ἀνεσιν, ἀπέναντι τῶν προσωπικότητων, τῶν ἐξυλακτισμῶν καὶ τῶν ὑβρεων, αἰ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τινες ἐκηλίδωσαν τὴν Βουλὴν, κατασταθείσαν ἀπὸ Ναὸν τῆς Πατρίδος, παλαιστραν ἀγενῶν παθῶν.

Πρὸς Θεοῦ Κύριοι Συντάκται, ποίος εὐφρων ἀνθρώπος θέλει πεισθῆ ὅτι εἰς τὰς δύο τελευταίας ἡμέρας, ἤθελετε κατορθώσῃ ὅ,τι παντοιοτρόπως ὑπεκφύγετε νὰ πράξετε, πρὸ πάντων καθὰ ἀφορᾷ τὸ Ἐθνικὸν ζήτημα, ταλαντευόμενοι, εἰς τὸ διάστημα τριῶν μηνῶν, εἰς ματαίας καὶ ἀσκόπους συζητήσεις, ἀναξίας τοῦ χρόνου, τῆς ἐθνικῆς ἀποστολῆς σας, καὶ τῶν δυσχερειῶν τοῦ Ἑπτανήσιακού λαοῦ; Ἄν ἡ πρόθεσις τῶν Κυρίων Συντακτῶν ἦτον, νὰ συγκεντρώσωσιν ὅλην τὴν ἐνέργειάν των εἰς τὰς δύο τελευταίας ἡμέρας, ὡς ὁ Ἀρχιμῆδης εἰς ἓν σημεῖον, καὶ ἀπὸ αὐτὰς νὰ ἐξέλθωσιν, ὡς Ἀπὸ τῆς μαγικῆς λεκάνης τοῦ Μάκβελ, Μισθολόγια, Ἀπολογισμοί, Ἰσολογισμοί, Ἐθνικαὶ προτάσεις, τὸ περὶ ἐναρκτηρίων λόγων πολυθρύλλητον ζήτημα, Δασμολόγια, Φορολογικὰ συστήματα καὶ ἄλλα—τότε προδικάζουσιν αὐτοὶ ἑαυτοὺς, διότι μὴ ἀναλογιζόμενοι τὰ προσκόμματα, ἅτινα ἐδύναντο νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐντὸς τῆς Βουλῆς, εἴτε ὑπὸ τοῦ ξένου διὰ μιᾶς ἀναβολῆς ὑκοκινούμενα, εἴτε δι' ἄλλων περιστάσεων ἀπρονοήτων, ἀνέθεσαν εἰς τὰς δύο ἡμέρας τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μεγάλων ἔργων των.

Οὐσιώδως ὅμως, οὐδὲν ἄλλο ἐπροτίθεντο οἱ ΚΚ Συντάκται καὶ Βουλευταί, εἰμὴ περὶ τὴν λήξιν τῆς Βουλῆς, νὰ παραστήσωσι τί δραματικὸν καὶ θεατρικόν, ἐξάπτοντες τὰ πνεύματα καὶ φενακίζοντες τὰς Ἐθνικὰς ἡμῶν προσδοκίας, οὐχὶ σκόπιμα καὶ ἀποτελεσματικὰ ἔργα, ἀλλὰ τὴν ἐπίδειξιν ἐπιδιώκοντες, εἰς τὴν ὁποίαν καταφεύγουσι συνήθως οἱ ὁμολογοῦντες διὰ τῆς

διαγωγῆς των, ὅτι ἀνευ πίστεως καὶ πεπειθήσεως ὑπηρετοῦντες τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα τῆς Ἑπτανήσου, τὰ διακωμώδησαν καὶ τὰ ἐχλεύασαν ἐπὶ τοῦ προσώπου μου. Ἄφοῦ δὲ δὲν ἐχορέσθησαν εἰς τὸν σκληρὸν αὐτὸν ἐκτραχηλισμὸν, μέμφονται πάλιν ἐμὲ μὲ τὰς πλέον ἀδίκους αἰτιάσεις, τολμῶντες διὰ τῆς ψυχροτέρας ἀπαθείας καὶ θρασύτητος, νὰ μὲ κηρύττωσιν ὡς παραίτιον τῆς ἀτυχίας τῶν κατορθωμάτων των, τὰ ὅποια ἐμελλον κατὰ τὰς δύο ἐκείνας ἡμέρας νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ τοῦ πατριωτισμοῦ των, ὡς ἐκ τοῦ σάκκου τῶν τερατολόγων, ἀίμαγκαὶ γοητεῖαι καὶ τὰ παιγνίδια τῶν ψηφοπαίχτων.

Ἄλλ' ἄς ἀφήσωμεν τὴν δραπέτευσιν, ἡ ὅποια ὡς καὶ πασιφανῶς κατεδείξαμεν, δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ, ἡ διαστροφή τῶν γεγονότων, ἐπὶ σκοπῶ συκοφαντίας, καὶ διαβολῆς, καὶ ἄς λάβωμεν ὑπὸ ἐξέτασιν, τὸ μέρος τοῦ ἀρθρου τὸ ἀφορὸν τὴν πρότασίν μου τῆς 13[25 Φεβρουαρίου.

Ἐν τῇ προτάσει ταύτῃ ὁ πέλεκυς τῶν Κ. Κ. Λομβάρδου καὶ Βερυκίου ἐγείρεται κατ' ἐμοῦ, ὅτι δῆθεν ἐγὼ διὰ τῆς προτάσεώς μου ταύτης, ἀμφισβήτησα δικαιώματα μὴ ἀμφισβητούμενα καὶ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ τυραννοφρονούντος. Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο, τότε μόνον ἐδύνατο νὰ παρέχη σκιάντινα λογικότητος ἢ ἀληθείας, ἐὰν ἐγὼ διετεινόμεν νὰ περιστείλω τὰ συνταγματικὰ δίκαια, ὑποσκάπτων τὴν θεμελιώδη βάσιν, ἐφ' ἧς αὐτὰ στηρίζονται, ἔχοντα ὡς πρῶτον αὐτῶν κρίκον καὶ κλίμακα, τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι, διὰ τοῦ ὁποίου τὸ ἄτομον, ἐξουσιοδοτούμενον ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου, γίνεται ὁ εἰσηγητὴς τῶν συμφερόντων τῆς κοινότητος

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

εἰς ἣν ἀνήκει. Ἐν τοιαύτῃ μόνῃ περιπτώσει, ἐδικαιοῦ-
το ἡ Νομοδιδασκαλικὴ ἐμβρίθεια τῶν Κ. Κ. Συντακτῶν
τῆς φωνῆς τοῦ Ἴονίου, νὰ ἐξεγερθῇ ἐναντίον μου, καὶ
νὰ συνοφρυάσῃ, ὅπως διατηρήσῃ ἀκολόβωτα τὰ συνταγ-
ματικὰ δίκαια. Ἀλλ' ἡ πρότασις μου ἦτον τὸ ἐξαγό-
μενον τῆς λυπηρᾶς θέσεως εἰς τὴν ὁποίαν περιήλθεν
ἡ Βουλὴ, ἐνεκα τῆς ἀπραγίας καὶ ἀπαθείας τῆς ὡς πρὸς
τὰ Ἐθνικὰ ζητήματα.

Οἱ Κύριοι Λομβάρδος καὶ Βερούκιος ἐσπρωξάν τοσοῦ-
τον τὴν ἀναλγησίαν των, ὥσε ἐλησημόνησαν ὅτι τὸ περὶ Ἐ-
νώσεως ζήτημα εἶναι ὁ Χερουβικός ὕμνος, τὸν ὁποῖον
πρὸς τὸν πολιτισμένον Κόσμον ἀποστέλλει, διὰ πάσης
ἐκδηλώσεως καὶ ἐκφράσεως, ὁ Ἑπτανησιακὸς λαὸς, δει-
κνύων ὅτι καὶ ἐνταῦθα τελεῖται ἐν μικρογραφίᾳ, ὅ,τι
διαδραματίζεται ὑπὸ ἰσχυρῶν καὶ μεγάλων λαῶν εἰς τὴν
μεγάλῃν σκηνὴν τοῦ Κόσμου. Δὲν ἠσθάνθησαν ἀναβρά-
ζοντα εἰς τὴν καρδίαν των, τὰ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας
αἰσθήματα, ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων ἠλεκτρίζετο ὁ Κό-
σμος ὅλος, μείναντες ἀνάλγητοι εἰς αὐτὰ, καὶ οὐδό-
λως παραχθέντες—τοσοῦτω μᾶλλον, καθόσον, ἐλατή-
ριον τῆς γενικῆς κινήσεως, ἦτον αὐταὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς
Ἐθνικότητος, τῆς ὁποίας πυρρὴν καὶ ἐστία ὑπάρχει ἀπὸ
τὸ 1848, αὐτὴ ἡ μικρὰ Ἑπτάνησος. Πᾶν ἄλλο ἐσκέ-
φθησαν ἢ νὰ δώσωσιν ἐκτύλισιν καὶ συνέχειαν εἰς τὰ
προγενέστερα ἔθνικα τῆς Βουλῆς ἔργα· μάλιστα τοὺς
εἶδομεν παλινδρομοῦντας εἰς τὰ ὀπίσω, μὴ θέλοντας νὰ
σταθμίωσι τὰ ἀστραπηδὸν ἀλληλοδιαδεχόμενα συμβάν-
τα τοῦ Κόσμου, καταστήσαντας τὴν ἐν τῇ Βουλῇ πο-
ρείαν των ἀληθῆς πανδαμῶνιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐσυγ-

χέοντο ἀδιακρίτως τὰ 1859 μετὰ τοῦ 1817 καὶ οὐδόλως
θέλοντας νὰ διαβλέψωσιν εἰς τὰ μεγάλα καὶ ἀπρονόητα
συμβάντα τοῦ Ἱστορικωπάτου 1860.—Τί ἐναπόκειται τότε
εἰς ἐμέ; Εἶχα ἀνάγκην νὰ ἐπιστήσω, εἰ δυνατόν τῆς
Βουλῆς τὴν προσοχὴν, ἐπὶ τοῦ παραγκωνισθέντος Ἐ-
θνικοῦ ζητήματος—Ἐζήτησα νὰ καταστήσω ἰσόβαθ-
μον τὸν πολίτην μὲ τὸν Βουλευτὴν, ἀν ὄχι εἰς τὴν
ἀποστολὴν, τοῦλάχιστον εἰς τὰ δίκαια, ἐνῶ οἱ ἀνωμνη-
σθέντες Κύριοι ἐκοιμῶντο βαθὺν λήθαργον, ἐκ τοῦ ὁποῖου
ἐξεγείροντο ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἐκσφενδονίζοντες σω-
ρηδὸν κατ' ἐμοῦ καπηλικὰς ὕβρεις, ἵνα καταπνίξωσιν
ἐν τῇ συνειδήσει μου τὴν Ἐθνικὴν ἀποστολήν μου. Μὴν
ἔχων νὰ προσφέρω εἰς τὴν πατρίδα μου εἰμὴ τὴν ἀ-
γαθὴν προαίρεσιν καὶ τὴν Ἐθνικὴν ψῆφόν μου, καὶ μὴ
εὐτυχῶν ἄλλως νὰ ἔχω εὐροίαν λόγου καὶ ῥητορικὴν
δεινότητα, ὅπως πρεπόντως ὑπηρετῶ τὴν Πατρίδα μου
—ἠθέλησα διὰ τῆς προτάσεώς μου ταύτης, νὰ δώσω
καὶ πάλιν λαβὴν εἰς τοὺς εὐμοιροῦντας εἰς τὰ ὑψηλά
αὐτὰ δῶρα τῆς μεγαλοφυΐας, ὅπως ἐμπεριστατωμένως
καὶ ἀρμοδίως ἐφαρμώσωσιν αὐτὰ, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς
Ῥιζοσπαστικῆς ἀποστολῆς των.

Δὲν ἔχω τὴν ἀξίωσιν νὰ διδάξω οὐδένα περὶ τῶν
καθηκόντων του, ἀλλὰ προσβαλλόμενος ἐγὼ ἀπὸ φα-
τριστικὴν ὁμάδα, παρεννοοῦσαν τὸν σκοπὸν καὶ τὸ πνεῦ-
μα τοῦ Ῥιζοσπαστισμοῦ, τοῦ ὁποῖου φέρει μὲν τὸ ὄνομα
καὶ τὴν σημαίαν, οὐδόλως δὲ προτίθεται τὰς ἐντολάς
του νὰ ἐκτελῇ—λέγω πρὸς τοὺς Κυρίους τούτους, ὅτι
ζητῶν ὁ Βουλευτὴς ἐπέκτασιν δικαίων, πρὸς τὸν ἅγιον
προορισμὸν εἰς τὸν ὁποῖον τείνει ὁ Ῥιζοσπαστισμὸς,

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ὅπως διαβιβάζη και ἐξωτερικέη τὰ δίκαιά του πέραν τῶν ὁρίων τοῦ μικροῦ Ἑπτανησιακοῦ κύκλου, δὲν ἀναίρει ὑφιστάμενα δίκαια. Ὅθεν ἂν ἐγὼ ἐπρότεινα ἵνα ἡ Βουλὴ ἐπιχορηγήσῃ τὸ δικαίωμα εἰς κάθε πολίτην, ἐνίσχυα ἐτι μᾶλλον τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι, τὸ ὁποῖον ἂν ἦναι ἀναφαίρετον ἐκ τοῦ ἀτόμου, λαμβάνει νερισσοτέραν ἐπίτασιν καὶ εὐρυτέραν πολιτικὴν σημασίαν, ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τῶν Βουλῶν.

Διὰ τῆς αἰτήσεώς μου ταύτης, κατεδείκνυα τὸ κατεπίγειον τῶν περιστάσεων ἐν περιπτώσει Εὐρωπαϊκοῦ Συνεδρίου, καθ' ἣν ἐποχὴν νὰ μὴν ἐσυνεδρίαζεν ἡ Βουλὴ, ἢ νὰ ἐμποδίζετο ἡ συγκρότησις της διὰ τῶν σχολιῶν καὶ αὐθαιρέτων μέσων, εἰς ἃ συνήθως καταφεύγει ὁ ξένος, ὅπως παρεμποδίξῃ τὴν διαβίβασιν τοῦ ἐθνικοῦ ζητήματος εἰς τὰς Δυνάμεις. Εἰς Βουλὴν ἐνεργοῦσαν ὡς ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα πρὸς εὐδόωσιν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων, αἱ προσπάθειαι τοῦ ἐνός, τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ ἄλλου καὶ ἄοκνος τις ἐνέργεια πάντων πρὸς ἓνα σκοπὸν, συνασπίζονται μεταξύ των πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προσπαθειῶν τοῦ ἀντιπροσώπου—τοῦ ὁποίου ἡ καρδιά ὅταν πληροῦται μεγάλων ἰδεῶν, ἐνεργεῖ πάντοτε πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν, οὐχὶ διὰ ἀρνητικοῦ πατριωτισμοῦ, ὁποῖος ὁ τῶν Κ.Κ. Λομβάρδου καὶ Βερυκίου, οἵτινες κατέστησαν τὴν Βουλὴν ἀλληλοδιδασκτικὸν παιδαγωγεῖον, χάριν Ῥητορικῆς γυμνάσεως εἰς λαιδορίας καὶ ὕβρεις. Ἀλλὰ πρὸς τί ματαιολογῶ ἀνασκευάζων τὰ ἀλλόκοτα ληρήματα τῶν Κυρίων τούτων κατὰ τῆς προτάσεώς μου; Αἱ ἐν τῇ Βουλῇ πράξεις μου, ἐκ περισσοῦ μαρτυροῦσιν ἔργα ρίζοσπαστικὰ ἐν πράγματι, ἐν ἀρχῇ.

καὶ ἐπὶ σκοπῷ προαγωγῆς τῆς Ἑθνικῆς ἰδέας· ἀφ' ἐτέρου ἢ ἐν τῇ Βουλῇ διαγωγῇ τῶν Κυρίων Σ. ἀνέμιξεν εἰς ὑψηλὰς δόσεις τὸ παιδαριῶδες, μὲ γελοῖαν τινὰ κωμικὴν μεγαλοπρέπειαν, δι' ἧς κομπάζουσιν αὐτοὶ εἰς τὸ ὄμμα ὀλίγων τινῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι, ὡς πολιτικαὶ χαρτοπαῖκται, ὑπηρετήσαν κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ Ῥίζοσπαστισμὸν καὶ Καταχθονίους καὶ Μεταφύρμιστάς. Νυμφίοι δὲ παντὸς κόμματος καὶ φύσει ἀντίπαλοι τοῦ Ῥίζοσπαστισμοῦ, τὸν ἐπεβουλεύθησαν ἀείποτε καὶ ἤδη ἐρωτευμένοι δῆθεν εἰς αὐτὸν καὶ ἐνσαρκώνοντές τον εἰς τὸν Κ. Λομβάρδον χάριν προσωπικῶν συμφερόντων, καὶ διὰ μελλούσας χρηστάς ἐλπίδας, ὀλίγον ἐνδιαφέρονται ἀνοὶ Κύριοι Συντάκται, ἐξετέλεσαν πιστῶς ἐν τῇ Βουλῇ τὴν Ῥίζοσπαστικὴν πορείαν των.

Διὰ τοιοῦτους ἀνθρώπους, ἡ διαγωγὴ τῶν Κ. Συντακτῶν, εἶναι ἀξία τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἐπαμινώνδα ἢ τοῦ Βασιγκτῶνος. Καίοντες θυμίαμα ἐπὶ παντὸς εἰδῶλου τῆς ἡμέρας, ὁμοιάζουσι τοὺς ἐγκαστριμύθους, οἱ ὅποιοι ὁμιλοῦν μὲ τὰς φωνὰς τῆς κοιλίας, σταθμίζοντες διὰ τῆς αἰσθήσεως αὐτῆς, τὰ Πάτρια καὶ Ἑθνικά. Ἀλλ' ἐν πράγματι ἡ διαγωγὴ τῶν Κυρίων Λομβάρδου καὶ Βερυκίου ἐν τῇ Βουλῇ—ἐνῶ ἐξ ἐνός εἶναι ἡ καθόλου ἀναίρεσις τῆς ρίζοσπαστικῆς ἰδέας, ἀφ' ἐτέρου φαίνεται ἄτολμος,—ψοφοδεής—διαπρέπει εἰς ἀρνήσεις καὶ ἀντιρρήσεις κατὰ πάσης Ἑθνικῆς ἐκδηλώσεως—ἐμφαίνει πνεῦμα δισταγμοῦ—ὁ δὲ δισταγμὸς ἐκφράζει ὑπεκφυγὴν, ἀμφιταλάντευσιν καὶ στρεψόδικα ἐπιχειρήματα, εἰς τὰ ὁποῖα καταφεύγουσιν οἱ μὴ θέλοντες νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν Ἑθνικὴν ἀπεστολήν των.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Ἄν θέσωμεν τῶντι ἀφ' ἐνός τὴν ἐν τῇ Βουλῇ Ἐθνικὴν πρότασίν μου τῶν 7. Δεκεμβρίου, καὶ ἀφ' ἐτέρου, ἂν ἀντιπαράβαλλωμεν αὐτὴν μὲ τὰς ἀρνητικὰς ἀντιρρήσεις σας, τοὺς χλευασμοὺς καὶ λοιδορίας σας, τί προκύπτει; ὅτι ἐνῶ ἡ Ἐπτάνησος ἔχει ἐν κίνητρον διὰ νὰ κινηθῇ, καὶ τὸ εὐρίσκει εἰς τὰ αὐταπόδεικτα Ἐθνικά της Δίκαια—ζητεῖ ἐν κέντρον διὰ νὰ ἐνωθῇ, καὶ τὸ συναντᾷ εἰς τὴν γενικὴν τοῦ Κόσμου κίνησιν ὑπὲρ τῶν Ἐθνικοτήτων, ὑμεῖς Κύρ. κωφεύοντες εἰς αὐτὴν καὶ παραγνώρισαντες ἐκεῖνα, παρεκκλίνατε τῆς Ῥιζοσπαστικῆς πορείας σας, ἀναιροῦντες καὶ καταβάλλοντες τὴν Ἐθνικὴν πρότασίν μου.—Ἄν ἀφαιρέσωμεν πρὸς στιγμὴν τὴν ἐπικεφαλίδα τῆς Ἐφημερίδος σας, τὰ ἐν αὐτῇ κοσμητικὰ τοῦ Ἐθνισμοῦ ὀνόματα, καὶ προχωρήσωμεν θαρραλαίως μέχρι τοῦ βήθους τῆς ἐννοίας τοῦ ἄρθρου σας, ἐν τῷ ὁποίῳ κατακρίνετε τὴν Ἐθνικὴν μου πρότασιν—βλέπομεν ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἄρθρον τοῦ παραρτήματος τοῦ 10. ἄρ. τῆς Ἐφημερίδος σας, συγγενεὺ καὶ εἶναι ὁμόδοξον μὲ ὅσα κατὰ τοῦ Ῥιζοσπαστισμοῦ ἐδημοσίευσαν, ἀντίπαλα κατὰ τῶν ἀρχῶν τοῦ φύλλα, εἴτε μεταρρυθμιστικὰ, εἴτε καταχθόνια. Εἰς τὴν αὐτὴν γραμμὴν μὲ ἐκεῖνα κατετάχθητε—τὸ αὐτὸ ἐπιθετολόγιον μετεχειρίσθητε, ἀποκαλέσαντες τὸν προτεινόμενοντα Ῥιζοσπαστικὰ κηρύγματα, ὡς διακινδυνεύοντα τὰ ἱερὰ ἀντικείμενα τῆς Πατρίδος. Διὰ τῶν γραφομένων σας τούτων ἐδείξατε ὅτι μετὰ πολλὰς λοξοδρομίας, ἐφθάσατε εἰς τὸ σημεῖον τῶν Μεταρρυθμιστῶν, κηρύττοντες ὡς ἐκεῖνοι, ἄκαιρον καὶ πρόωρον τὸ Ἐθνικὸν ζήτημα, ἀνατρέποντες τὴν παλαιὰν πο-

ρείαν τοῦ Ῥιζοσπαστισμοῦ, ὅστις δὲν ἀναθέτει τὸ περὶ Ἐνώσεως ζήτημα εἰς τὸν καιρὸν καὶ τὰς περιστάσεις, οὔτε ὑποβάλλει αὐτὸ εἰς τὸν ὠροδείκτην τῆς μεταρρυθμιστικῆς ἀκινήσιας.

Ἐκ τῶν πολλῶν, διὰ τῶν ὁποίων ὁ Ῥιζοσπαστισμὸς ἀπέχει τῶν Μεταρρυθμιστῶν, εἶναι ἡ περὶ τοῦ χρόνου ἰδέα, ἥτοι τὸ περὶ ἐφαρμογῆς καὶ πραγματοποιήσεως ζήτημα τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Ἀποκαταστάσεως. Μὴ προτρέχετε, μᾶς διακωδωνίζουσι οἱ Κύρ. Μεταρρυθμισταί· περιμένετε νὰ ἐπιφέρῃ ὁ ἐπερχόμενος χρόνος αἰσίαν εὐκαιρίαν, ἵνα ἐν τῷ χρόνῳ ἀνιχνεύσωμεν τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ χρόνου, ὅστις θέλει ἀποσπάσει ἐκ τῆς αἰωνιότητος τὴν κατάλληλον ἡμέραν, ἵνα πληρωθῶσιν καὶ εὐχαὶ καὶ οἱ πόθοι μας ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ ζητήματος. Τὴν αὐτὴν γλῶσσαν ἀπεμιμήθησαν καὶ οἱ Κύρ. Συντάκται ἐν τῷ παραρτήματι ἐκεῖνω. Ἀναμετρῶντες οὗτοι διὰ τοῦ διαβήτου τοῦ χρόνου, τὸν κατάλληλον καιρὸν ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς προτάσεως, γνωρίζουσι φαίνεται μόνοι, διὰ προφητικοῦ δώρου, τὴν στιγμὴν καὶ τὴν ὥραν τῆς πραγματοποιήσεώς της, ἐνῶ, ἱστορικῶς τουλάχιστον ἀνθρώπινος νοῦς δὲν δύναται νὰ προσημάνῃ ἢ κανόνισιν τὴν ἡμέραν, ἐπὶ πολιτικῶν ζητημάτων καὶ ἐπὶ τῆς τύχης τῶν λαῶν καθότι ἄγνωστος αὕτη καὶ μυστηριώδης διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀνατέλλει δακτυλοδείκτουμένη ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία λύει ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἀνθρώπου τὰ δίκαια, ὑπὲρ τῶν ὁποίων αὐτὸς ἀεννάως μοχθεῖ καὶ ἀδιακόπως μάχεται.

Εἰς τοιαύτας ἀνακολούθιας καὶ ἀντιφάσεις περιεπέσατε διὰ νὰ ἀντιταχθῆτε κατ' ἐμοῦ. Καὶ διατὶ τοσαύ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

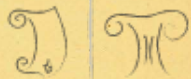

τη καταβολή; Ίσως διότι ὁ Μπαχώμης τὰ Ἐθνικὰ τῆς Πατρίδος του κηρύγματα, τὰ διετύπωσεν, ὡς λέγετε, ἀτελῶς καὶ ἐσφαλμένως; Ἄλλ' ἡ ἀτέλεια τῆς μορφῆς δὲν προδικάζει ἢ ἀναιρεῖ τὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος, καὶ τὴν δεινότητα τῶν πατριωτικῶν ζητημάτων. Ἄν ἀτελές καὶ ἡμαρτημένον τὸ ἐγγραφόν μου ἐδύνασθε χωρὶς νὰ προκινδυνεύσητε τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα φιλολογικὴν φήμην σας, παραδεχόμενοι καὶ ἐγκρίνοντας ἀκατέργαστα ἔγγραφα, νὰ τὸ ρίψητε εἰς τὸ πῦρ, καὶ γλαφυρότερον ἄλλο καὶ πολιτικώτερον νὰ σχεδιάσητε. Ἄν ὁ Μπαχώμης δὲν ἦτον ὁ κατάλληλος εἰσηγητὴς, διατί σεῖς, ἰκανώτεροι περὶ τὰ τοιαῦτα, δὲν ἐκπεραιώσατε τὴν πρότασίν μου, ὡς ἐπράξατε εἰς τὴν περὶ Ἐνώσεως πρότασιν τοῦ Κ. Δανδόλου ἐπὶ Γλάδστωνος; Ἐξυλακτίσατε τότε τὸν ἄνδρα, παρεδέχθητε ὅμως τὴν πρότασίν του. Διατί δὲν μὲ ἐκαταστήσατε ἰσοβάθμον τοῦ Κ. Δανδόλου; Ὁ πατριωτισμὸς καθωραίζει ἔτι μᾶλλον τὸν ἄνθρωπον, ὅταν προσφέρεται οὗτος βοθητῶν τοὺς ἀσθενεῖς τῷ πνεύματι, προκειμένου λόγου περὶ τῶν συμφορόντων τῆς πατρίδος. Οἱ πολεμοῦντες εἰς τὰς ἐπάλλξεις τοῦ Μεσολογγίου, ἔδιναν χεῖρα βοηθείας εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ἐκείνους, οἵτινες μετ' αὐτῶν δὲν ἐδύναντο νὰ ὑψωθῶσιν εἰς τὰ ἡγιασμένα τείχη τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἡρωϊσμοῦ.

Ἄλλ' ἐκ τούτων, εἰς τὸ θετικὸν καὶ ὠρισμένον συστρέφων τὸν λόγον μου, δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω τί σημαίνουσιν ἐν τῷ παραρτήματι ἐκείνῳ αἱ λέξεις «δὲν ξιπάζεσθε ὑπὸ οὐδεμιᾶς προτάσεως «διότι ἔτοιμοι εἴσθε πάντοτε νὰ ὑποστηρίξετε τὰ δικαιώματα τοῦ τόπου, ὅπουδὴ-

»ποτε καὶ ἂν προέρχηται ἡ ὠθησις.» Τὸ κατ' ἐμὲ, οἱ λόγοι σας οὔτοι δὲν ἀπεικονίζουσιν εἰμὴ ἀπλὰ ληρήματα, ἐπιβεβαιούντα τὴν ἀμηχανίαν σας κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς προσαγωγῆς τοῦ ἐγγράφου μου, καὶ τὰς ἀλλοκότους προφάσεις, ἃς προετάξατε, διὰ νὰ ὑπεκφύγετε διὰ παντὸς μέσου τὴν συζήτησιν τούτου. Εἰς τὰς πολλὰς καὶ βαρείας αἰτιάσεις, αἵτινες ἠγέρθησαν ἐναντίον μου διὰ τὴν προσαγωγὴν τοῦ ἐγγράφου μου, προσετέθη καὶ ἡ Ἀκαδημαϊκὴ ὀργὴ τῶν Κυρίων τούτων, οἱ ὁποῖοι φιλοτιμούμενοι νὰ καλλωπίζωσι τὰ ἔγραφα των μὲ Πλατωνικῆς χάριτος τὰ εὐώδη ἄνθη, ἔθεσαν τὰ μακρὰ τηλεσκόπια τῆς φιλολογικῆς ἐρεύνης ἐπιτοῦ μικροῦ ἐγγράφου μου—τὰ προσήρμωσαν κατὰ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τὸ ὄμμα των—καὶ Δημοσθένεις καὶ Λουκιανοὶ ἀναφανέντες, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιβόλου τῆς Βουλῆς—ἐρράπισαν τὸ ἐγγραφόν μου μὲ τὴν ράβδον τοῦ παιδοτρίβου, καθιστώντες ζήτημα γραμματικὸν καὶ φιλολογικὸν τὴν ἀπλὴν διατύπωσιν τῶν κυριαρχικῶν μας δικαιωμάτων. Τὸ ἐγγραφόν μου οὔτε ὑποβολιμαῖον, οὔτε ἀφανὲς εἶναι. Καὶ Γαλλισί μετεφράσθη εἰς Εὐρωπαϊκὰς Ἐφημερίδας, καὶ εἰς πολλὰς τῆς Ἑλλάδος κατέχωρήθη εἴτε εἰς τὸ σύνολόν του, εἴτε εἰς περικοπὰς.

Ἡμεῖς δὲν διαστρέφομεν τὸν νοῦν μας, διατεινόμενοι ὡς οἱ Κ. Συντάκται—ὅτι τὰ δίκαια εἰς ἀπλοϊκὴν καὶ ἀτόρνευτον γλῶσσαν γραφόμενα, χάνουσι τὴν πολιτικὴν των ἀξίαν καὶ τὴν ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου ἐνέργειάν των, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅταν ἐπεξεργάζονται δι' ὅλης τῆς λεπτότητος, φιλολογικοῦ καλλωπισμοῦ καὶ ἐπιστημονικῆς ἐμβριθείας, τότε ἐπεξεργασμένα καὶ τέλεια δύνανται νὰ προσ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

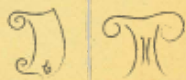

ελκύσωσι καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρ-
 διάν τῶν βουλευτῶν καὶ ὡς ἐκ ἐκ τού-
 του δυνάμενα νὰ γίνωσιν ἴσως τού-
 λάχιστον δεκτά! Τότε κατὰ τοὺς Κυρίου τού-
 τους, ὁ Βουλευτὴς ὁ μὴ ἔχων ἐξειδικασμένη φιλολο-
 γικὴν ἰκανότητα, καὶ ἀβρόν καλαισθησίας αἴσθημα, καὶ
 ἀγαπῶν τῆς φράσεως τὴν συντομίαν, τὸ ἀπλὸν καὶ
 ἀνεπιτήδευτον τοῦ λόγου, πρέπει νὰ σιωπᾷ ἐν τῇ Βου-
 λῇ, μὴ δυνάμενος νὰ γίνῃ ἐφάμιλλος τῶν προνομιού-
 χων ἐκείνων ἀνδρῶν, τῶν ὁποίων ὁ κάλαμος, ὡς ῥοδοστε-
 φάνωτος λύρα, συγκινεῖ, — ἠλεκτρίζει — γοητεύει. Ἄλλ'
 ἐρωτῶμεν τοὺς Κυρίου τούτους, τὰ ἐν τῇ Βουλῇ προ-
 σαχθέντα ὑπ' αὐτῶν νομοσχέδια καὶ ἐγγράφα, εἶναι
 γεγραμμένα δι' ὅλης τῆς χάριτος ἐπεξεργασμέ-
 νου καὶ τελείου ἐγγράφου; Καὶ ἀν οὕτω, δια-
 τί μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ προσόντα προικισμένα, δὲν προ-
 σείλκυσαν πάντοτε τὴν καρδίαν καὶ τὸν νοῦν τῶν Βου-
 λευτῶν ἵνα συμμορφώνωνται μὲ αὐτά; Παχυλὴ ὄθεν
 καὶ ἀνυπόστατος εἶναι ἡ πρόφασις τῶν Κυρίων τούτων
 περὶ τοῦ ἀκατεργάστου τοῦ ἐγγράφου μου!

Ἐκ τῶν πολλῶν ιδεῶν ἐκ τῶν ὁποίων βρῦει τὸ πα-
 ράρτημα ἐκεῖνο, ἀναγνώσκομεν καὶ τὴν ἐξῆς περικοπὴν,
 «ὅτι ἡ ῥιζοσπαστικὴ μερὶς ἐπαγρυπνοῦσα
 ἐπὶ τῶν συμβαινόντων, ἴστατο ἐκεῖ καὶ
 «ροφυλακτοῦσα, ὅπως διὰ τῆς Βουλῆς ἐ-
 πιτύχῃ πάτριον ἔργον.» Ἐκτιμῶμεν τὴν ἠθικὴν
 ἔννοιαν τῶν λέξεων, ἐννοοῦμεν τὴν βαθυτάτην σημα-
 σίαν των, ἣτις ἀν δὲν μᾶς λανθάνει, καθαρῶς ὑπαι-
 νίττεται, ὅτι οἱ πολιτικοὶ χαρακτῆρες εἶναι τὰ ὄργανα

να τῶν ιδεῶν—ἡ δὲ ιδέα ἡ ἀρχὴ τῆς πραγματικό-
 τητος. Πλὴν αἱ ὑποσχέσεις αὗται Πατριωτισμοῦ μεγα-
 λορρήμονος εἰς λέξεις, κενοῦ δὲ πραγματικῆς σημασίας,
 ἐκπεραιώθησαν ποτὲ ἐκ μέρους τῶν Κυρίων Συντακτῶν;
 Δηλονότι τὰ ἐν τῇ Ἐφημερίδι ὑμῶν διασαλπίζόμενα ὅτι
 ἐπαγρυπνοῦσατε καιροφυλακτοῦντες διὰ
 νὰ ὑποστηρίξετε τὰ ἐθνικὰ ζητήματα, τὰ
 ἐκτελέσατε πιστῶς ἐν τῇ Βουλῇ; Οὐδὲν ἔργον ἐν τῇ
 Βουλῇ ῥιζοσπαστικὸν γνωρίζω νὰ ἐκπεραιώσατε, Κύριοι
 Συντάκται, εἰμὴ τὴν ἐν τῇ παρούσῃ ἐνδεκάτῃ Βουλῇ
 δοθεῖσαν ψήφον σας, μετὰ τῶν ἄλλων Βουλευτῶν, εἰς
 τὴν πάμφηφον διακήρυξιν τῆς 15. Ἰαννουαρίου. Ἄλλ'
 ἐν πράγματι τί εἶναι τὸ κήρυγμα τοῦτο; Εἶναι τὸ ἄ-
 γραφον δόγμα τοῦ καθολικοῦ Δικαίου, καὶ τῆς Ἑλ-
 ληνικῆς προσωπικότητος. Εἶναι ἰσόχρονον μὲ αὐτὸ τὸ
 Ἑλληνικὸν Ἔθνος, διότι ἀντήχησεν εἰς πάσας τὰς πε-
 रिπετείας καὶ φάσεις του—δὲν ἔχει ἰδιάζουσαν καὶ ὠ-
 ρισμένην ἐποχὴν διότι ἀπαξάπασαν τὴν Ἑλληνικὴν ἰσο-
 ρίαν του καθωραΐζει. Ἐλάλησε διὰ τοῦ στόματος τοῦ Φω-
 τίου ἐν ὥρᾳ τοῦ σχίσματος—ἀντήχησεν ἐν ὥρᾳ τῆς ἀλώ-
 σεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς φωνῆς Παρθένων,
 Νηπίων καὶ Ἱερέων, τῶν ὁποίων αἱ κεφαλαὶ ἐπιπτον μὲ
 τὰ κρημνιζόμενα ἁγιαστήρια, σβύνοντα εἰς τὰ αἵματα
 τῶν μαρτύρων των, τὴν βεβηλωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἁγα-
 ρηνοῦ ἀγίαν Λυχνηίαν των.—

Τοῦτου ἕνεκα ἡ διακήρυξις τῶν 15. Ἰαννουαρίου,
 ἐδύνατο νὰ ἀναγορευθῇ καὶ εἰς τὴν καλλιδενδρον
 αἵματωμένην Χίον—καὶ εἰς τοὺς ἀποκρήμνους θρά-
 χους τοῦ Σουλιῦ—δύο ἢ τρεῖς Αἰῶνας πρὸ τῆς Ἑπτα-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

νησιακής πολιτείας καθώς να κηρυχθῆ καὶ εἰς Κων-
 σταντινούπολιν κατὰ τὸ 1453—καὶ ἐπὶ τῶν δεσποτι-
 σκῶν τῆς Φραγκικῆς Δυναστείας. Ἄλλ' ἡ διαμαρτύ-
 ρησις αὐτὴ κατὰ τοῦ ξένου, ἐν ὀνόματι τῆς Ἐθνικῆς ἐ-
 νότητος τοῦ Ἑλλήνου, εἶναι τὸ ἀνέκαθεν ἐν τῇ Ἱστο-
 ρίᾳ τοῦ πρόγραμμα αὐτοῦ, ἐκκρεμὲς καὶ μετέωρον ἐν
 τῷ χρόνῳ. Ἴνα δὲ περιβληθῆ ἡ διακήρυξις αὐτὴ, τοὺς
 τύπους τοῦ ἐν ἰσχύι θεοῦ Δικαίου, καὶ ἐφαρμοσθῆ εἰς
 τὸ ὀρισμένον πολιτικὸν ζήτημα τῆς Ἐπτανήσου, ἀνά-
 γκην ἔχει τῆς συμπράξεως τῆς βουλῆς. Ἡ δὲ πλειονο-
 ψηφία αὐτῆς, εἶναι ἡ υπερτάτη κύρωσις, τὴν ὁποίαν
 τὸ Κυρίαρχον αὐτὸ σῶμα δύναται νὰ δώσῃ εἰς τὰ ὑπ'
 αὐτοῦ στηριζόμενα δίκαια ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς μας Ἐνώ-
 σεως. Ἡ πλειονοψηφία τῆς Βουλῆς διαβιβάσουσα αὐτὴν
 πρὸς τὴν Ἄνασσαν τῆς Ἀγγλίας διὰ τῆς ἀναφορᾶς
 τῆς, ὡθόυσε τὸ ζήτημα εἰς τὴν πολιτικὴν διεξαγωγὴν
 του. Ὑμεῖς δὲ Κύριοι τί ἐπράξατε τότε; Ἡ ψῆφος
 Σας δὲν ὑπεστήριξε τὴν πλειονοψηφίαν τῆς Βουλῆς,
 ἥτις διὰ τῆς πανδήμου ἐκφράσεώς της, ἐστεφάνωνε τοὺς
 ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως ἀγῶνας τῆς Ἐπτανήσου. Περιετυ-
 λίχθητε εἰς τινὰς λέξεις, διὰ τῶν ὁποίων καὶ μόνον
 διίσταται καὶ ἀπέχει τὸ ἔγγραφόν σας, ἐξ ἐκείνου τῆς
 πλειονοψηφίας, καθὼς περὶ τούτου εὐκρινῶς ἀπεφάνθη-
 σαν αἱ σπουδαιότεραι τῆς Ἑλλάδος Ἐφημερίδες. Καὶ
 σπουδαρχοῦντες ἵνα φανῆτε ῥιζοσπαστικώτεροι καὶ πατρι-
 ωτικώτεροι, ἀπεχωρίσθητε τῆς πλειονοψηφίας, οὐχὶ ἕνεκα
 κυριαρχικῶν ἰδεῶν, αἱ ὁποῖαι, ὡς γινώρίζετε, ἐκ δια-
 μέτρου ἀντικεινται εἰς τὸ τερατῶδες σύνταγμα τῶν
 1817, τὸ ὁποῖον ὡς ὑπογραμμὸν ἔλαβον καὶ τὰ δύο

ἔγγραφα—ἀλλὰ χάριν τινῶν φράσεων, εἰς τὰς ὁποίας
 ἀεροβατοῦντες, ἐτεχνολογήσατε νὰ εὑρετε τὴν καθ' ὁ-
 μᾶς ὑπάρχουσαν διάστασιν μεταξὺ ἀναφορᾶς καὶ
 παραστάσεως, ἐνῶ ἀμφοτέρω ἐκ τοῦ συντάγματος,
 ὡς εἶπομεν, πηγάζουσιν, εἰς τύπους μόνον πρὸς ἄλ-
 ληλα διαφέροντα. Οὕτω ματαιολογοῦντες, ὑπεκφύγετε
 τὴν δοθείσαν ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας ὥθησιν, ἐναβρυνό-
 μενοι ὅτι κάτι τί ἐπράξατε, ἐνῶ ἐν πράγματι ἐτέθητε
 ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς παραστάσεως, ἡ ὁποία δι' ὁμᾶς
 ἔγινεν ἡ ἀσπίς τοῦ Ἡρακλέους, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐκρύ-
 φθητε, ἵνα διασώσῃτε δῆθεν ἀθικτὰ τὰ κυριαρχικά μας
 δίκαια.

Ὅτε δὲ ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Ἄνασσα τῆς Ἀγ-
 γλίας ἐγνωμάτευσε κατὰ τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν ζητήματος,
 ἀποποιουμένη νὰ τὸ διαβιβάσῃ εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς Δυ-
 νάμεις, ἐτοιμάζουσα μὲ τοιαῦτα προεισόδια καὶ διαθέτ-
 τουσα ἐναντίον μας τὸν διπλωματικὸν Κόσμον, πρὸς
 τὸν ὁποῖον οὕτω πως ἀνήγγελε τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Εὐ-
 ρωπαϊζομένου Ἐπτανησιακοῦ ζητήματος, τότε οἱ Κ. Συν-
 τάκται «ὡς φρουροὶ ἄγρυπνοι τῶν ῥιζοσπα-
 «στικῶν ἰδεῶν καὶ ὁποῦ δὲν ξιπάζονται ὑπὸ
 «οὐδεμιᾶς προτάσεως... ὁποῦδ' ἴπποτε καὶ
 «ἂν προέρχηται ἡ ὥθησις» διετήρησαν παρ'
 ἐλπίδα νεκρικὴν καὶ ἐντάφιον σιωπὴν. Ἄν Ῥιζοσπάσται
 οἱ Κύριοι οὗτοι; Ὁ Ῥιζοσπάστης δὲν καθεύδει, ἐνῶ βλέ-
 πει τὴν αὐθαίρετον πολιτικὴν τοῦ ξένου, νὰ ἀναρῆ ἐπὶ
 τοῦ προσώπου τοῦ ἀσθενεστεροῦ, τὰς ἐθνοσωτηρίους
 ἀρχὰς, τὰς ὁποίας ἡ πολιτικὴ αὐτὴ ὑποστήριζει εἰς

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ἄλλους λαούς. Δὲν καθεύδει ὁ Ῥιζοσπάστης, ἐνῶ βλέπει τὸν ξένον πατοῦντα τὸν τράχηλον τοῦ ἄλλοτε εὐδαίμονος καὶ τώρα καταβεβλημένου Ἑπτανησίου, ὑπὸ τὸ βᾶρος πεντήκοντα ἐτῶν παρατεινομένης δυναστείας, ἵνα ὑποστηρίξῃ χάριν ἀγγλικῶν συμφερόντων τὰ τετριμμένα λείψανα τῶν Συνθηκῶν τῶν 1815, τὰ ὁποῖα ὁσημέραι καταπίπτουσι διὰ τῆς νίκης τῶν μεγάλων ἰδεῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἀναγεννῶνται οἱ λαοί. Τί ἀντετάξατε τότε, Κύριοι, εἰς τὴν αὐτοδικίαν τῆς Ἀνάσσης; Καί τοι ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι ἀνίσχυρος ἀπέναντι τοῦ Δικαίου, καὶ τῆς ἱερότητος τοῦ Ἑπτανησιακοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἀνακτᾷ καθημέραν περισσοτέραν ἰσχὺν, καὶ διαφωτίζεται διὰ τῆς ἀντανακλάσεως τῶν ἐλευθερωμένων λαῶν, μὴ δυνάμενον νὰ σθεσθῇ εἰς κἀνὲν φύσημα τῆς δυναστείας, μ' ὅλον τοῦτο ὑμεῖς Κύριοι, διὰ τῆς σιωπῆς σας κατεδείξατε ὅτι ὑποκώφως συνεμερίσθητε τὴν αὐτοδικίαν τῆς Ἀνάσσης. Τί δὲ διεδραματίζετο τότε παρ' ἡμῖν; Ἐνῶ ἡ Ἑπτανήσος εἶχε προσηλωμένον τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς Βουλῆς, θεωροῦσα αὐτὴν ὡς τὴν ἀκρόπολιν τοῦ Ἐθνικοῦ ζητήματος, αἴφνης ρίπτεται τὸ παραπέτασμα, καὶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐκείνης, ἐπὶ τῆς ὁποίας τὸ Ἐθνικὸν ζήτημα εἶχεν ἀντηχήσει, ὡς Πάτριος ὕμνος, ἐκ παντὸς στόματος καὶ πάσης γωνίας ἐξερχόμενος, κάμνει ἔφοδον τὸ περὶ Προέδρου τῆς Γερουσίας πολυθρόλλητον ζήτημα περὶ ἐναρκτηρίων λόγων. Ὁ δὲ τόπος, ὅστις διὰ τῶν ζωηροτέρων πόθων του περιέμενε νὰ ἰδῇ νέαν ἠθικὴν πάλιν περὶ τοῦ Εὐρωπαϊσθέντος Ἐθνικοῦ ζητήματος, θορυ-

θεύεται—καὶ ὠχριάζων καὶ σκυθρωπὸς, ἀνοίγει ἑκθάμβος τὰς ἀκοάς του, εἰς τὸ πολύκροτον ζήτημα τοῦ Προέδρου τῆς Γερουσίας. Τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἦτον μικρὸν διὰ τὰς περιστάσεις, ἵνα ἀπὸ σκοποῦ ἐπασχολήσῃ τὸ κοινόν, τὸ ὁποῖον μέχρι ὑπερβολῆς κατεγοήτευσαν αἱ σχοινοτενεῖς καὶ πολυήμεραι συζητήσεις τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Ἐφημεριδογραφίας, τῶν ὁποίων ὁ εὐγλωττος λόγος, ὡς ἀπέραντος καὶ ἀκύμαντος θάλασσα, ἐπλημμύρησε καὶ κατέπνιξε τὸ ἐν τῇ Βουλῇ ἐκκρεμὲς Ἐθνικὸν ζήτημα, χάριν νοσταλγίας τινὸς εἰς τὰ μεταρρυθμιστικὰ καὶ συνταγματικὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἐπαρρυσιάζοντο δι' ἄλλων μορφῶν, ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐκείνης σκηνῆς, ἐνθα κατεψηφίζοντο καὶ ἀπέθνησκον αἱ ὑπὸ τοῦ Γλάδστωνος προταθεισῆαι μεταρρυθμίσεις. Ἐκ τούτων ὅλων προκύπτει, ὅτι οὐδεμίαν πρότασιν ποτὲ ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ ζητήματος ἠτύχησατε νὰ προσάξητε—ὅτι ἂν συνεμορφώθητε μετὰ τῆς Βουλῆς ἐν τῇ διακηρύξει τῶν 15 Ἰαννουαρίου, τὸ ἐξαιρετικὸν τοῦτο γεγονός ἐπιμαρτυρεῖ ὅτι ὁ Ῥιζοσπαστισμὸς ὑμῶν ἦτον ἐπιβεβλημένος ἐκ τοῦ χειμάρρου τῆς κοινῆς γνώμης, ἡ δὲ ψῆφος καὶ ὁ λόγος σας ἐν τῇ περιπτώσει ἐκείνῃ, ἦτον μικρά τις ἠχώ τῆς μυριοφώνου κραυγῆς τῆς Ἑπτανήσου, ἦτον μικρὸς σπινθὴρ τῆς μεγάλης λάμψεως τοῦ Ἐθνικοῦ αἰσθήματος. Οὐδὲν ἔργον ἐν τῇ Βουλῇ καταδεικνύει ὅτι ἔγινε ποτὲ ἐκ μέρους σας, τὸ ὁποῖον νὰ ἦτον γέννημα αὐθορμητοῦ καὶ διαπύρου πατριωτισμοῦ, ὁ ὁποῖος πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀρχῶν του ὑψοῖ τὴν σημαίαν του καὶ δὲν τὴν ὑποκλίνει εἰς τὰς πνοὰς καὶ ἀξιώσεις μικρολόγου ἐγωῖσμοῦ,

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

παραγκωνίζοντος τὰ πάτρια, χάριν προσωπικῆς ματαιοδοξίας. Ἐνεκα ταύτης ἐναυάγησαν ἐκ μέρους σας αἱ Ἐθνικαὶ προτάσεις μου. Ὁ προσωπικὸς κατ' ἐμοῦ χλευασμὸς σας, καὶ ἡ πλοκὴ ἐκείνη τῶν ἐξυλακτισμῶν καὶ γελοίων ἐρωταποκρίσεων, εἰς τὰς ὁποίας ἡ καταφορὰ πρὸς το ἀσθενές τῶν δυνάμεών μου, διηρέθιζε καὶ ἐξήπτε τὰ πάθη σας κατὰ τοῦ ἀντιπροσώπου καὶ συμπολίτου σας— οὐδὲν ἄλλο παρίστανον εἰμὴ τὴν συνήθη ὑπεκφυγὴν σας ἐπὶ τῶν Ἐθνικῶν ζητημάτων. Ἡ δὲ πρὸς ἐμὲ αὕτη συμπεριφορὰ σας, τρανῶς ὁμολογεῖ, ὅτι καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ τόπου σας ἐλησημονήσατε, καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πολίτου περιφρονήσατε καὶ τὸ κόσμιον καὶ εὐπρεπές τῆς Βουλευτικῆς εὐπροσηγορίας ἐποδοπατήσατε. Διὰ τοιούτων ἔργων δὲν διαπρέπει ὁ πατριωτισμὸς, ὅστις ἔχει ἐνώπιόν του ἀπέραντον στάδιον, εἰς τὸ ὁποῖον δύναται νὰ διαπρέψῃ, χωρὶς νὰ καταβιβάζεται εἰς ἐπιβουλὰς καὶ ὕβρεις, ἐξεγείρων πάθη, καὶ σπέρνων τὸ φαρμακερὸν ἄλας τῆς πικρίας, ἵνα καταστήσῃ ἀκάρπους τὰς ἀρετὰς, διὰ τῶν ὁποίων ὁ Ῥιζοσπαστισμὸς, φύσει ὑπάρχει προσφιλὴς εἰς τοὺς φίλους τῆς ἐλευθερίας καὶ ἐπίφοβος εἰς τὸν ξένον. Ῥίψατε τὸ βλέμμα γύρωθεν ἡμῶν καὶ μακρὰν ἡμῶν, διὰ νὰ πεισθῆτε ὅτι, αἱ μεμψιμοιρίαι, αἱ φατριαστικαὶ ἐκδικήσεις καὶ οἱ ἀμοιβαῖοι διαπληκτισμοί, ὑπάρχουσι πλέον εἰς ἀναχρονισμὸν μετὰ τοῦ Κόσμου. καὶ ὅτι μόνον καὶ μόνον περίξ ὑμῶν καὶ τῶν ὀπαδῶν σας ἀντηχοῦσιν, ὡς ἀντηχεῖ ἐπὶ τῶν μνημάτων, τὸ λισγάριον τοῦ νεκροθάπτου, τὸ ὁποῖον ἀκούεται ἐν ὥρᾳ ἐπιδημιῶν καὶ ἀνατηφόρου νόσου, ἀναδίδων

εἰς τὸν ἀντίλαλον τῆς ἐρήμου, τὸν κρότον τοῦ νεκρικοῦ ὄργάνου.

Τέλος ἡ διαμαρτύρησίς μου ἐν εἴδει ἐπιστολῆς, ἐξεικονίζει τὴν παράλυσιν τῆς Βουλῆς περὶ τὰς δύο τελευταίας ἡμέρας, καὶ τὴν ἀπέναντι αὐτῆς ἀμήχανον θέσιν τοῦ ἀντιπροσώπου. Ἐβλεπα βαθεῖα λήθη νὰ ἐπιβαρύνῃ τὰ προσαχθέντα δύο ἐγγράφου παραγκωνισθέντα καὶ λησημονηθέντα· τὴν δὲ ἀφωνίαν καὶ ραθυμίαν τῶν Κυρίων τούτων περὶ ἐθνικῶν ζητημάτων, νὰ κορυφωθῇ τοσοῦτον, ὥστε ἐπὶ τῆς Βουλευτικῆς πλάστιγγος οἱ ἀριθμοί,—τὰ ποσὰ—αἱ μονάδες—οἱ μισθοὶ καὶ τὰ ἀντιμίσθια, νὰ ἀντισταθμίζωσι τὸ Ἐθνικὸν ζήτημα, τοῦ ὁποίου ἐκλείοντο αἱ θύραι προχωροῦσης τῆς Βουλῆς εἰς τὸ τέλος τῆς.—Ἄστις Κύριοι, ἐνδιαφέρεται περὶ τῶν Πατρίων δὲν εἶναι ἀνόητος καὶ γελοῖος, κατὰ τὰς χαριτολογίας τῆς Ἐφημερίδος σας· ἀπόδειξιν δὲ περὶ τούτου ἔχω, ὅτι δὲν ἀπέκαμα, ἀπέναντι τῆς πλημμύρας τῶν ὕβρεων, ἐπιμένων εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Ἐθνικοῦ ἐγγράφου μου. Ἐγνώριζα ὅτι τοῦτο διευθυνόμενον πρὸς τὴν Εὐρώπην, καθίστατο πλέον ἀναρμόδιον, ἐνεκα τῆς μορφῆς του, νὰ ἐπασχολῇ τὴν Βουλὴν περὶ Συνεδρίου, τὸ ὁποῖον, καίτοι περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς συνόδου, ἐβάδιζεν εἰς τὴν συγκρότησίν του, ἐφαίνετο πλέον ἀπίθανον νὰ συνέλθῃ διὰ τὰς τυχαίας μεταβολὰς τῶν πραγμάτων αἵτινες τὸ οὐδετέρωσαν. Ἐπιμένων ὅθεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἐγγράφου μου, δὲν εἶχα τὴν γελοῖαν ἀξίωσιν νὰ ἐπικαλοῦμαι ὑπὲρ ἡμῶν Συνέδριον ἀνύπαρκτον· ἀλλὰ γλυκυτάτη καὶ ἐνδόμυχος πεποιθήσις με ἐ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ζωογόνοι—ἤτις μόνον περὶ τὰς δύο τελευταίας ἡμέρας τῆς Συνόδου μὲ ἐγκατέλειψεν — ὅτι ἡ Βουλὴ ἐμέλλε νὰ συζητήσῃ τὸ ἔγγραφόν μου, ἀκατάλληλον μὲν ὡς πρὸς τὴν διεύθυνσίν του πρὸς τὴν Εὐρώπην, ἀπ' εὐθείας δὲ πραγματευόμενον τὸ Ἑπτανησιακὸν ζήτημα. Διέτρεφα τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα, ὅτι ἡ ὠθησίς μου εἰς τὸ ζωτικώτερον τῆς Ἑπτανήσου ζήτημα, θέλει εὔρει θερμὴν τὴν καρδίαν, πρόθυμα καὶ φαιδρὰ τὰ χεῖλη, ἵνα κάλλιον ἐμοῦ ὑποστηρίξωσι τοῦτο, ἐνῶ ἐν πράγματι ὁ διίσχυρισμός μου περὶ τοῦ ἔγγραφου μου, ἀπέβλεπεν ἵνα δοθῇ νύξις εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἀνοιχθῇ ὅπωςδήποτε ὁδὸς εἰς τὸ λακτιζόμενον Ἐθνικὸν ζήτημα.—

Ἄνασκειάσας μίαν πρὸς μίαν τὰς ἀποδιδόμενας εἰς ἐμὲ ἐλλείψεις τῆς Βουλευτικῆς μου πορείας, περαίνων τὸν λόγον μου, ἀποκρούων καὶ διαψεύδων διὰ τοῦ ἐπισημοτέρου τρόπου, τὴν ἀνυπόστατον καὶ ἐπίβουλον συκοφαντίαν, τὴν ὁποίαν μοῦ προσάπτει, ὡς κορωνίδα τῶν ψευδολογιῶν του, τὸ φυλλάδιον τοῦ Κ. Λισγαρά» ὅτι ἐγὼ ἐδήλωσα ἐπισήμως κατὰ τὴν ἑκτακτον Σύνοδον τῆς Βουλῆς, ὅτι δὲν ἀνήκω πλέον εἰς τὴν ἄκραν ἀριστεράν, ἤγουν εἰς τοὺς ῥιζοσπάστας». Ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν τῆς Ἑπτανήσου, τοῦ ἀμερολήπτου ἀκροατηρίου τῆς Βουλῆς, καὶ τῶν Δημοσιογράφων τῆς Ἑπτανήσου, ἵνα ἀποφανθῶσιν, ἂν ποτὲ ἐγὼ ἔκαμα τοιαύτην δήλωσιν, καὶ ἂν ἀπήτησα νὰ σημευθῇ εἰς τὰ πρακτικά. Μάλιστα πολλάκις εἶπον» ὅτι, καὶ τοὶ ἀνή-

κων εἰς τὴν ἄκραν ἀριστεράν, δὲν παραδέχομαι γνώμας τοῦ μὲν καὶ τοῦ δέ, μὴ συναδούσας μὲ τὰς ῥιζοσπαστικὰς ἀρχάς μου. Ἐπικαλοῦμαι δὲ καὶ αὐτὴν τὴν φωνὴν τοῦ Ἰονίου, ἡ ὁποία μ' ὄλον ὅτι ἐπανελημμένως ἐξέμεσε τόσα ἐναντίον μου, ποτὲ δὲν ἐμνημόνευσε τὸ νεογάλευτον τοῦτο ἐπιχείρημα τῆς συκοφαντίας, τὸ ὁποῖον ἄλλως ἀναιρεῖται ἀπὸ τὴν ὑπ' ἐμοῦ ἐν τῇ Βουλῇ προσαχθεῖσαν δήλωσιν, πρὶν τῆς συζητήσεως τῶν μεταρρυθμίσεων ἐπὶ Γλάδστωνος, τὴν ὁποίαν δήλωσιν ἐπέμεινα νὰ μοῦ καταχωρήσωσιν εἰς τὰ πρακτικά τῆς Βουλῆς εἰς τὰ ὁποῖα μοῦ ἤρνούντο τὴν καταχώρησίν της. Ἰδοὺ αὕτη «Συνεπῆς μὲ τὴν ἐντολήν, τὴν ὁποῖαν ἔλαβον εἰς τὴν Δεκάτην Βουλῆν—συνεπῆς μὲ τὴν ἐντολήν τὴν ὁποῖαν ἔλαβον εἰς τὴν Ἐνδεκάτην—συνεπῆς μὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπα τοῦ Κ. Γλάδστωνος—συνεπῆς μὲ τὴν ἀρχήν μου καὶ μὲ τὴν πορείαν μου, διαδηλώ ὅτι δὲν θέλει λάβω μέρος εἰς τὴν συζήτησιν τῶν «καθεκάστων τῶν μεταρρυθμίσεων καὶ θέλει καταψηφίσω τὸ σύνολον αὐτῶν.»

Ἄπαντήσας Κύριοι, εἰς τὰς ἐναντίον μου ἐπανελημμένας ἐπιθέσεις σας, διὰ συζητήσεως κοσμίας καὶ εὐπρεποῦς, ἀναγγέλλω εἰς ὑμᾶς ὅτι, ἐπειδὴ ἔχετε ἀνά χεῖρας τὸν τύπον, νομίζετε, ὅτι σᾶς ἐπιτρέπεται νὰ καταχρᾶσθε τοῦ ὑψηλοῦ τούτου δώρου τοῦ πολιτισμοῦ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

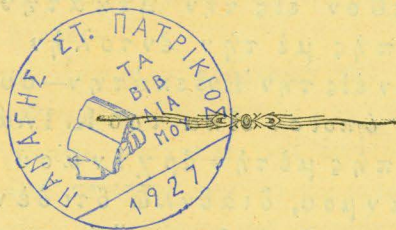

Ἐγὼ δὲ ὅστις οὔτε τύπον ἔχω, οὔτε δημοσιογραφικὰ ὄργανα ἀνὰ χεῖρας, ἀναφέρομαι εἰς τὴν ἀδέκαστον συνειδήσειν τῆς κοινωνίας, διακηρύττων ὅτι ἅπαξ καὶ διὰ παντός ἀπαντήσας εἰς τὰς λοιδορίας, καὶ ἀγασκεύσας τὰ ψεύδη, δὲν θέλω πλέον ποτὲ καταδεχθῆναι νὰ κατέλθω εἰς πάλιν, ὑλικῶς μὲν ἄνισον, ἠθικῶς δὲ ὑπερέραν.

Ἐν Ζακύνθῳ, 25 Ἰουνίου 1860. Ἀνατολικῷ ἔτει.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΑΧΩΜΗΣ

Βουλευτῆς.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

